

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 23 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Egy ciprus-ág.

Irta: **Horánszky Lajos** országgyűlési képviselő.
Budapest, április 20.

A tegnapi emlékünnepek alkalmával különösen jól esett a tisztelgők között látnom báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert. Mindenki úgy ismeri, mindenki úgy beszél róla, hogy a jelleme vas. Én gyászom és megpróbáltatásom idejében benne azt az embert láttam, akinek a szíve arany.

S a szívem nőgat, hogy megboldogult atyám sírjáról egy ciprus-ágot hozzak báró Fejérváry Gézának.

Azon a szomorú napon, mikor a könnyörtelen végzet rátette hideg kezét édesapámra, aki hogy miye volt nemzetének, nem engem illet megállapítani, de aki családjának büszkesége és koronája volt: azon a szomorú napon a közélet munkásai bucsura záránokoltak a haldoklóhoz, ki a halál előtt álló lélek bizonyos fásultságával, de a hívő férfi megnyugvásával látta betegyánál megjelenni a régi jóbarátokat s azokat az ujakat is, akikkel három évtizeden keresztül a közélet küzdelmeiben szemben állott. Szeme már megfőrtében, lelke elszállóban volt s akkor jelenttem a haldoklóknak, hogy báró Fejérváry is eljött.

Csak a legmélyebb meghatottsággal tudok beszámolni arról a jelenetről, melynek ezután lanuja voltam.

Az az ember, ki az élet minden küzdelmében, a sors minden problémája előtt keményen megállta helyét s higgadságából

sohasem hagyta magát kivenni, most, amikor válni készült az élettől s szívében már nem tudott úgy uralkodni, örvendezni kezdett, mint egy gyermek. Az a kemény ember alig találta helyét, a szeme még egyszer kigyúlt s egyre csak azt suttofta:

— *Kegyelmes uram! Milyen megtiszteltetés, milyen öröm!*

Édesatyám arca akkor már könnyen elárulta a mély megindulást. De ott reszketett az elérzékenyülés báró Fejérváry Géza arcán is. Két kemény öregember, aki sokszor öszszecsapott egymással, de a legnehezebb órában csak a szívet mutatta egymásnak. Szótlanul szorongatták egymás kezét, mintha ezekben a percekben le akartak volna számolni mindazokkal a félreértésekkel, melyek mintegy harminc esztendőn keresztül tartották őket egymástól távol.

Aztán báró Fejérváry Géza, aki már nem tudott tovább uralkodni magán, egy néma kézzorítással kisértette a szobából, hogy a haldokló ne olvassa ki elérzékenyüléséből a szomorú valót. Az öreg katona szeme teli volt könnyvel s odakünn is úgy elfulladt a szava, hogy a családnak sem tudta részvétét kifejezni.

Mikor aztán eltemettük atyánkat: báró Fejérváry Géza, aki súlyos betegségéből alig felépülve jött a temetésre, velünk együtt gyalog kísérté a koporsót. Felejthetetlen és fölemelő emlékem marad minden időkre, hogy mikor mindannyian kértük, ne kockáztassa javulásnak induló egészségét a hosszú gya-

logut fáradaimaival, a legnagyobb határozottsággal maradt meg szándéka mellett.

— *Ha behalok is, gyalog kísérem a temetőbe!*

A legszomorubb gyász idejéből vetem papírra emlékeimet. A tegnapi megilletődés fölújította bennem a másik megható jelenet emléket. És atyám sírjáról hozván a ciprus-ágot, nyugodtan haladok el mindazok mellett, akik még ma is ellentéteket keresnek Fejérváry és Horánszky között!

A magyar nihilisták.

Budapest, április 20.

(**Á. K.**) A magyar nihilistákról szól egy ma megjelent szellemes röpirat, melyet *Veridicus* írt. Akarki legyen is a szerző, joga van ehhez az álnévhez; mert abban, amit megírt, minden szó igaz. Nemcsak éles tollal van írva, hanem éles látással is. S amily vidám humorral jellemzi a mai obstrukció parlamenti elvadását, oly mély filozófiával tárja fel annak elmaradhatatlan következményeit. S ha az első pillanatra tulerősnek látszanék is a cím, melylyel a parlamenti obstrukció hőseit „magyar nihilisták”-nak nevezi el, — de az obstrukcióban rejülő alkotmányos következmények feltárásával mindenkit meggyőz, hogy ez a cím inkább tulenyhe. Mert a magyar nihilisták ugyszólván ki sem állhatják az orosz nihilistákkal való összehasonlítást. Az orosz nihilista sötét fanatizmussal akarja „az önkényuralom romjaitól az alkotmányos szabadság hajlékát felépíteni.” A magyar nihilisták pedig „mosolyogva számlálják öránkint, hogy megint egy darabka korhadt el a magyar állampéület mesteregerendájából.”

Ami az obstrukció politikájának jellem-

TÁRCA

Levél.

— *Egy verses regényből.* —

Úgy, mint Anyegin Tatjanának;
Irom önnek e levelet.
Lehet talán, hogy fel se bontja,
Lehet, hogy érte kinevet.
Minden lehet, de lehetetlen,
Hogy álomképem elfelejtsem,
S akit mindég szívembe' hordtam,
Most könnyelműen eltiporjam.

Ha látom künn az utcán menni
S rám veti szomorú szemét,
(Bocsásson meg, én annak látom),
De nékem minden oly setét)
A vér mind, mind szívemnek árad
S szegény szívem, e bús, e fáradt,
Megkínzott, vérző húsdarab,
Közönyös, higgye, nem marad.

Szerelmem! Mit nem kell megérni!
Hát hitte volna valaha,
Hogy egymást némán üdvözlőjük
S úgy váljunk el... Én és maga?
Mi, akiknek szívverése
Hányszor forrt össze rejtve, féltve,
Mi, kik csak „játékból” szerettünk
És most „játékból” könnyet ejtünk.

Amint a tollam most bemártom
S fölemelem gondtelt fejem,

Egy gondtalan, egy tiszta arckép
Áll derülten szemközt velem.
Egy kép... Ki mindenem volt nékem,
Hittem, bizalmam, üdvösségem,
Kit mindennél jobban imádtam,
Kit örökre szívembe zártam,

Egyedül élek e világón,
Kerülve a tömeg zaját,
Mit tudják, milyen ritka perc az,
Mi néha nékem üdvöt ad.
S maga sem tudja, mint szerettem,
Mert így szeretni hibetetlen,
Örülség, már nem szerolem,
Ez olyan forró, esztelen.

Ó ha újra kezembe fognám
Azt a selymes, kicsiny kezét,
Ó ha még egyszer esőnkra vonnám
Aranyos, szőke, szép fejét.
Ó ha még egyszer térden állva,
Borulhatnék sírva magára,
... Elhívné akkor énnekem
Ez az én furcsa levelem.

Bocsásson meg, ha gyöngö voltam
S betolakodtam újra, im,
S elzengtem ezt a régi nótát
Szerelmünk tépett húrjain.
Ha kinevet, úgy csak nevessem,
Úgy csak nevessem s csak feledjen,
Mert úgy nem az, akinek hittem
Ábrándos, titkos percseimben.

Ha játék önnek ez a pár sor,
Akkor, kérem, szakítsa szét,

Mint ahogy széjjelszakította
E vers írójának szívet.
Aki különben él nyugodtan,
Ott van színházban, vigalomban,
Oh de mindenhol... itt, vagy ott...
Szomorú, árva, elhagyott.

Pásztor Árpád.

Madonnakép.

— *A Budapesti Napló eredeti tárcája.* —

Irta: **Seregélyesi Ferenc.**

I.

Beszélgettek. Bőr János kezdte:
— Inni boldogság! Nem emlékszik az ember. Homályos minden. A bor köddel vonja be az ember agyvelejét s olyankor jó, nagyon jó... Nagyot nyújtózott. A másik, Reiner testő, egy darabig mereven bámult a semmibe s aztán felelt csak:

— Az asszony van a fejedben megint. Nem tudod felejteni. Most már idestova két esztendeje, hogy meghalt s mégis örökkön-örökké ez a témád. Mikor térsz már eszedre? Hiszen szép volt, okos volt, kedves volt, imádtad, de én ugyan nem rontanám magam egy halott miatt. Vissza nem hozhatod, te meg az egészségedet, az eszed épességét veszélyezteted az örökös bänkódással. Nem szegyenled magad?

Bőr János legyintett a kezével:
— Nem érted te ezt. Nem tudtok ti szeretni! A ti szerelmetek olyan, mint a pillangó élete. Csillog, ragyog, amíg a naptény, az asszony szeme rátk tekint, aztán vége... Te is olyan vagy, mint a többi...

Megint nagy pauza következett, ami alatt

zését illeti, Veridicus találoan mondja, hogy antindasztrikus éle abszolúte nem hasonlítható össze azzal, ami az 1849-iki eseményeket áthátolta. Mert ami a dinasztia részéről 1848 és 1849-ben történt, annak a jelenlegi uralkodó kifogástalan alkotmányossága következtében éppen ellenkezője történik ma. S hogy a mai obstrukciónak mégis antindasztrikus éle van, ez nem más, mint *köteledés*. Az obstrukció hősei meg akarják mutatni az országnak, hogy „mekkora nagy az ő bátorságuk.” Oka pedig ennek a jelenségnek egyszerűen az, hogy a szabad választások következtében oly elemek kerültek a parlamentbe, akikben nem volt meg a kellő iskolázottság arra a hivatásra, mely a törvényhozás termében várt rájuk. A parlament szuverénítésének az a tévfogalma, melylyel minden államvizsgán megbuktak volna s melynek értelmében saját magukat is külön és egyenként véve is szuveréneknek képzelik, — idő előtt a fejükbe ment. Ebből önként következett a mandátum által elért pozíciónak tulbecsülése s a vége az lett, hogy a korona szuverénítése tulajdonképpen csak árnyéksuverénítés. S hogy a parlamentben is csak a *kisebbség* lehet szuverén a *többség* már nem az.

Igy állítván fel a meghomlolt egysúly pszichológiáját, ennek tévelygéseivel szemben néhány rövid, de markans vonással írja körül a szerző a korona és a törvényhozás szuverénítésének alkotmányos sarkiteleit. Kifejti, hogy az obstrukció körei „azért ugratják bizonyos kedvteliséssel a dinasztia, még pedig azon a ponton, amely érthető módon a legérzékenyebb, tudniillik a hadsereg pontján, mert a nemzeti szuverénítés erőpróbáját vélik végezni akkor, midőn büntetlenül szállnak sorompóba a dinasztia ellen.” Pedig az ifjú óriásoknak „tudniuk kell, hogy a király egy felosztási rendeletével bármikor véget vehet az ő szuverénítésüknek: holott ők semmiféle lármával, semmiféle packázással és semmiféle szavazással, sőt még ha többségre jutnának, még akkor is semmiféle határozattal a királyi szuverénítást sem meg nem szüntethetik, sem — akár ideiglenesen — fel nem függeszthetik.”

Fényes része a röpiratnak, melyben a szerző szembeállítja a mai kormányrendszer törvényliszletét azzal az erőszakossággal,

melyben ma az ellenzék tetszeleg magának. A szerző bevilágít abba is, hogy mily légbőlkapott számokkal és mily önkényesen gyarított statisztikai adatokkal szervezik a küldött-segeket s izgatják a népet. De minél mélyebben megy bele a röpirat szerzője az obstrukció következményeinek mérlegelésébe, annál inkább elhagyja vidám humora s az ötletes hang elkomolyodik s mind komorabbá válik. Mert mindent egybevetve, ami abból eredne, ha az obstrukció *rendszerre* válnék, arra a konklúzióra jut, hogy akkor tehát az autokrácia az egyellen kormányforma, melyet nem lehet megobstruálni! — S ha csak a röpirat szerzője lenne az, aki erre a konklúzióra jut, nem lenne baj. — A baj az, hogy nagyon sokan vannak, akik várva-várják, hogy mikor juthatnak ehhez a konklúzióhoz. De még abban az esetben is, ha ez a konklúzió nem is következne be, — magát a parlamentárizmust is fel lehet használni a *szabadság és a magyarság értekei* ellen, ha abban az obstrukció *rendszerre* válhatik. S ezt a tételt a röpirat szerzője fényes logikával bizonyítja be.

Amint ma az obstrukciót a magyar nihilisták csinálják, abból evidens, hogy egy parlamenti obstrukció győzelmes keresztülvitelére minden budgettárgyalásnál elég huszonöt vagy harminc ember. Ha ez a 25—30 ember december elején az obstrukcióba kezd, az *ex-lexet* minden esztendőben előfűzheti. Ha akad ilyen csoport, aki a szabadelvű virmányokat akarja „visszacsinálni”, rákényszerítheti a majoritást. S ha az obstrukció technikája maholnap felbátorítja a *nemzetiségeket*, vajjon milyen árt kell majd fizetnie ezért a *magyarságnak*? Ugyanazoknak a kitanításoknak alapján, melyekkel ma az obstruáló kisebbség dicsekszik, fogják majd szervezni a népgyűléseket és a küldöttségeket a magyarság ellen-segei is, ha egykor majd arra kerül a sor. Pedig hol van ennek ellenében a biztosíték? Nincs semmiben és sehol, mihelyt az alkotmányos principiumok tiszteletét a magyarokból álló ellenzéki kisebbség járhatja le s teszi tönkre. — S ahhoz, hogy ez a „*vérlátás*” egyszerre csak valóra váljék, nem is kell több, csak az, hogy Ausztriában tényleg felülkerekedjék a *föderalizmus*

Valóban komor és sötét az a perspektíva, melyet a röpirat szerzője a jövőben fel-

mutat: de a szerzőnek tökéletesen igaza van. Igaza van abban, hogy: „Ha azt akarják, hogy a magyar állam megtarthassa nemzeti jellegét, akkor ne az ex-lexről féljünk, amelybe a magyar nihilisták a kormányt és a többséget belekergetik, hanem attól a precedenstől, amelyből a jövőben azt fogják következtetni, hogy a törvényes felhatalmazás lejáratainak küszöbén a kormányhatalomnak mindig meg kell alkudnia a parlamenti forradalmat rendező erőszakos kisebbséggel. Principiis obsta, sero medicina paratur.”

Az indennity-vita.

Budapest, április 20.

Napirend előtt Lengyel Zoltán szóba hozta a közúti vaspálya alkalmazottainak sztrájkját. Nem hallgatták és nem is válaszoltak neki.

Azután csöndben folyt tovább az indennity-vita. Elsőnek a néppárti *Abaffy Ödön* beszélt, egészen gróf Zichy János szellemében. A javaslat ellen, de az obstrukció fölött is pálcát törve. Utána másodiknak *Holló Lajos* beszélt, aki tojástáncot járt s a királyt és alkotmányt védte, de az obstrukciót se bántotta. Végül pedig *Molnár Jenő* beszélt, minden tartózkodás nélkül *csatlakozva* az obstrukcióhoz.

Egyéb ma nem történt.

A képviselőház ülése április 20-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Daniel Gábor*,

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, báró *Fejérváry Géza*, *Flósz Sándor*.

Beltitka Béni, az igazoló-bizottság előadója betervezi a bizottság jelentését, mely szerint *Polónyi Géza* megválasztása harminc nap fentartásával igazolatlott.

Elnök: Napirend előtt Lengyel Zoltán képviselő urnak adtam szót.

Lengyel Zoltán szava teszi a közúti villamosvasúti alkalmazottaknak legutóbb lefolyt sztrájkját. Vitaja, hogy az nem volt szociális jellegű. Az alkalmazottak nem lépek rögtön a sztrájk terére, hanem először gyűlést tartotnak és ez uton kérik sérelmeik orvoslását. A gyűlést maga a társaság helyénvalónak találta. A kereskedelemügyi miniszter s a miniszterelnök biztosította őket, hogy nemcsak nyugdíjgyűlést fogják rendezni, hanem közbenjárni, hogy a sztrájkolókat visszaveszik a szolgálatba. Kéri a minisztere nökött, hason oda, hogy az emberek visszakapják állásukat, másrészt részletes

— Menjünk haza, János, most, Csodálatos a hangulatom. Lefekszem, nem akarom elveszíteni. S holnap belefogok a mi Madonnánk festésébe.

Hazamentek s Reiner bezárkózott a szobájába. Melankólia vett erőt rajta, a gyermekkorára gondolt, arra az időre, amikor még hitt, amikor még az embereket tisztáknak, bünteléneknek gondolta s az ő lelke is ment volt minden szennytől. S megfeszültnek érezte magát most, ujra gyermeknek s a Börné alakja sem volt már olyan neki, mint addig. Maga elé idézte az első találkozásukat s itt megállapodott. Azt a kis idealizmust, ami akkor vett erőt rajta, amikor az asszonnyal először ábrándoztak együtt egy unalmas délután, sikerült megtalálnia, belekapaszkodott s nem engedte el. Semmire nem gondolt aztán, csak erre.

Nyugodtan feküdt le azzal a biztos tudattal, hogy témáját már meg tudja oldani, nyugodtan, mélyen aludt, frissen, üdén ébredt s óriási alkotó erőt érzett magában, amikor az esetet a kezébe vette.

Megkezdte a munkáját s dolgozott kedvvel, nyugodtan s a munka ment. Látni alig lehetett őt. Csak ebédnél, vacsoránál ment be Börhöz, akkor sem beszélt, sietett vissza a műteremmé alakított virágházba s bezárkózott, hogy a munkájában meg se zavarhassák. Még Bör sem engedte be. Fél, hogy kizökkentik ismét, s érezte, hogy ha elveszíti ezt a hangulatot, amely még mindig uralkodott a lelkén, többé vissza sem tudja nyerni.

III.

Reiner egy reggelre eltűnt. A cselédek ugy mondták: elutazott. Bör János reggel az üres ágya mellett az asztalkán találta meg a virágház kulcsát, meg a festő levelét.

„Nem szeretem az érzékeny jeleneteket, János. A képet megfestettem, ott van a virágházban. Teljesen kész, beakasztarthatjuk a templomba. Holnap utazom külföldre, egy fél esztendőig nem látok. Isten áldjon meg!” Ennyi volt a levélben. Bör János bement a virágházba.

csak a füstfellegek növekedtek, a lámpa kormosodott s a borospoharak csengtek.

Egyszer Bör János felkelt s közelebb húzta a székét a Reineréhez:

— Laci, te ismerted a feleségemet jól. Mindennapos voltál nálunk. Párszor le is rajzoltad. Egy óltárpépet szeretnék festetni ide a templomunkba. A Mária-oltár fölött ócska szobor áll, annak a helyére kellene egy Madonna. Fess nekem egyet s legyen a modelled hozzá a feleségem.

Reiner összereszt. Zavarodottan kapkodott, de csakhamar rendezte magát s egy pillanat múlva egész komolyan felelt:

— Jó, azt megtehetem. Az én vallási meggyőződésemmel nem ellenkezik. Most ugy is itt-hon maradok még vagy két hónapig, az alatt lesz időm megfesteni. A virágház egyik felét keritted el nekem műteremnek.

Sokáig üldögélték még és ittak, csak amikor a lámpa egyszerre hirtelen sötétedni kezdett, néztek az órára. Három óra volt.

Lefeküdtek.

II.

Korán kiengedett az idő s alig jutottak bele a márciusba, már enyhe, virágfakasztó tavasz volt. A festő, aki a főváros poshadt levegőjéből s téli hangulatából egyszerre belekerült a nagy természetbe, élvezte annak óromit és szépségeit. Pihenni jött le a szülővárosába, pihenni akart és tudott is. Az üde levegő megrészgeltette, tünnyá tette s az esetet kezébe venni eszébe alig jutott még ez ideig.

Nagyritkán, amikor a természet csodálatos szépségei nagyon meghatótták, idegesen kapta fel a festőszekrényt s rohant kifelé a mezőre s benne is volt az alkotóvágyás addig, míg ki nem ért. De amint az első élőlényt meglátta, vége volt megint s az ilyen kirándulások rendszeren azzal végződtek, hogy a zöld fűben végigheveredett, bámult fel egyenesen a nagy kékségbe s fekvőhelyének környékét teledobálta szivarvégekkel, haza meg csak a festékekkel telenyomott palettát s

az üres vásznat vitte, meg egy esomó impressziót, amit hogy sohasem fest meg, maga is tudta.

Sok gondot okozott neki az az ígérlet, amit Bör Jánosnak tett. Ha rá gondolt Börnéra, a Madonna-képre, amit neki festenie kell, mindig megzavarodott egy kissé. Behunyta a szemét ilyenkor s maga elé képzelte a meghalt asszony alakját. A régen elmúlt időkre való visszaemlékezés kellemetlenül hatott az idegeire, egy-egy kép felmerült az emlékezetében, mert erővel felidézte azokat, de semmiképpen sem tudta elérni, ami után vágyott. Hangulatot keresett, amelynek hatása alatt képes volna ezt a szerinte képtelen dolgot keresztülvinni — s nem talált.

Sokszor órákig eljárák este a szobájában, nézte az elhunyt arcképeit, amiket Böradott oda neki, nézte azokat a rajzokat, amiket valamikor édes idők emlékeül ő maga vetett papírra, s a Madonna képe csak nem akart a lelkében megteremtődni sehogysem. Minden, csak ez nem.

Bántotta a dolog, félt, hogy nem tudja beváltani az ígérését.

*

Kirándultak Bör Jánossal egy délután valami kis faluba. Husvét volt, feltámadás ünnepe s amint hazafelé menet, a templom mellett haladtak el, az orgonahang és énekesző becsalta őket a kised szentegyházba.

Pár gyertya világította meg a kis templomot s a föld népe áhitatosan imádkozott és énekelt a rekedthangú orgona kísérete mellett. Az öreg falusi pap ércs, egészséges tüdőre való éneke, az orgona mélabus zugása, a nép fanatikus buzgósa zavarba ejtették Reinert, akin megfoghatatlan érzés vett erőt. Meg sem tudta magának magyarázni, milyen. A hitat nem volt, az imádkozás után való vágy sem, talán csak a művészléleknek a hangulaton való lelkesedése volt, elég azonban ahhoz, hogy amint a pap intónálására a nép énekelni kezdte: „Feltámadt Krisztus e napon. Halleluja!” ők is megindultak kifelé a körmenettel együtt s énekeltek a gyerekkorukból emlékezetes himnusz. Reiner izgatottan kapaszkodott bele Bör János karjába s a fülébe sugta:

statistikát kért az utóbbi időben előfordult villamos szerencsétlenségekről. (Helyeslés a szélsőbalon.)

(Az indemity.)

Abaffy Ödön azt mondja, hogy a még meg sem született katonai javaslatnak utófajdalmi az indemintái beszédek. A függetlenségi párt helytelenül teszi, hogy az indemintát megobstruálja. (Zaj a szélsőbalon.) A néppárt nincs bizalommal a kormány iránt, de nem kíván alkotmánykivüli állapotot. Bírája a miniszterelnök politikáját, mely nem felel meg a várakozásoknak s nem is bizalomgerjesztő. A kormány új rendszerét hirdeti s a mellett a régi rendszer politikáját követi. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Helyeslés balfelől.)

Holló Lajos idegen hatalom elleni küzdelemnek minősíti az ellenzék akcióját, mely jogos, lojális s időszerű. Problémákat megoldani, nemzeti jogokat visszaszerelni csak a béke idejében lehet. Szólónak is az az ideája, hogy a parlamenté többség akarata érvényesüljön, de be kell ismerni mindenkinek, hogy a nemzeti akarat nem kongruens a többség akaratával; s igaz az is, hogy a többség kormányai a nemzetnek tett ígéreteiket be nem váltották. Szóló őt kormányfajlon szemérgyűjtő a parlament reformot, mely a magyar faj uralmat biztosítaná, de mindig csak ígéreteket kapott a kérdés tanulmányozására vonatkozólag.

Ily esetben jogos az ellenzék küzdelme. Senkinek érdekében nem állott a katonai kérdéseknek előtérbe tolésa. (Helyeslés az ellenzéken.) Még a delegációban is csak mérsékelt újonclétszám felméréséről beszéltek. Mindenki a kiegyezési vitára készült, amidőn meglepték az országot a katonai törvényjavaslat. Akkor jönnek újabb megterhelésekkel, midőn mindenünnen a jaj szava hallatszik. Tükröztették a kézműves-ipart, mely korlátozta a termelés egyoldalúságát s idegen ipart engedtek be helyette. Ha a nemzet biztonosságát akarják szolgálni, akkor erősítsék meg közgazdaságilag a nemzetet, vagy legalább állítsák helyre a rokonérzületet a hadsereg s a nemzet között. Idézi a közmondást, hogy „Opotret, ut fiat scandala”. Fel kell rázni a nemzetet alvásból. S ha eddig nem teljesítette a szélsőbal ez irányban köteleességét, semmi ok sincs arra, hogy ezenül azt meg ne tegye. A dinasztia csak úgy erősítené meg saját helyzetét, ha a nemzeti munkásság élére állana. Pedig a századok története azt mutatja, hogy a dinasztia nem a fejlesztő hatalom, hanem az elnyomó hatalom képviselője Magyarországon. Ennek pedig az a tanulsága, hogy a magyar törvényhozásnak arra kell ügyelnie, hogy továbbra ne így legyen. A lejáratis nem lehet egyoldalú a király iránt. Egyformának kell lennie a nemzet s a király iránt. Megjegyzetté erővel hoztuk az áldozatot a dinasztia érdekében Mária Terézia idejében s a hála az volt, hogy az asszonyi furfang minden nemét felbasznáta a bécsi udvar, hogy nemzeti jellegűnkől kivetkeztesen. Midőn a forradalom szele elsűprésrel fenyegette a dinasztia. Ferdinánd alkotmányt adott az országnak s meg is esküdt rá. De akadt főherceg, kinek nincs esküje, tradíciója, s amit elosztott a véz, megsemmisítette alkotmányunkat. Ez az eset mindig megismétlődhetik. (Taps a szélsőbaloldalon.) Iszonyó romboló munka folyik a magyar nemzet ellen társadalmi téren, egymás ellen igaztják a különböző osztályokat, amit bennük nemzeti érzés mutatkozik, még vallási téren is meg-

kisérelték a nemzet megbomlasztását. Az a főcél, hogy a faji s nemzeti érzést kipusztítsák az országból. (Taps a szélsőbaloldalon.)

Ezután az ellenvetésekre tér át. A vívmányokat, melyeket az ellenzéknek felajánlottak s amelyeket gróf Apponyi Albert követelésére teljesíteni ígértek, nem tartja vívmányoknak, hanem a nemzet jogos követelményének. A nemzet jogainak felel meg az a követelmény, hogy a hadsereg vezetése, valamint a szolgálat nyelve magyar legyen. Az utóbbi nélkül megnyugtató a nemzeti közvéleményt nem lehet. Helytelen a néppárt álláspontja hogy ezen kívánalmak, melyek maguktól fognak teljesülni. Semmi sem valószínű a nemzet erős követelése nélkül. A másik kifogás az ellenzék küzdelme vonatkozólag az, hogy veszélyeztetni az alkotmányt. Erre vonatkozólag megjegyzi, hogy az alkotmány többségét a jelen választási rendszer után tudták csakis összehozni. Arra az ellenvetésre pedig, hogy az ellenzék küzdelme a tisztességes Szél-kormány ellen irányul, azt válaszolja, hogy a kormányzat nem lehet öncél, melyért nemzeti jogokat jeládozni lehet s nagyon sajnós, ha a jelen kormány ezt megteszi. Az ellenzék nem illeti felelősség az esetleges ex-lex állapotokért, mert a törvények betartásáért elsősorban a kormány felelős. S kéri, ha a kormány a nemzeti jogok keresztülvételével odazza el a krízist, hiszi-e, hogy akad az országban valaki ki az ellen tiltakozik? (Zajos tetszés a szélsőbalon.) Egy új Magyarország létesítésének első küzdelme ez, amelyben egyformán fog ragyogni a király s a nemzet fénye, ragaszkozásban, bizalom-bao egymáshoz. (Tetszés.) Nem fogadja el a javaslatot, hanem a következő határozati javaslatot terjeszti be:

A magyar képviselőház át van hatva annak tudatától, hogy a koronának féltékenyen őrzött és mindenki által tiszteltetben tartott jogai mellett, a nemzetnek is a saját szuverenitásából folyó jogai egyforma erőre emelendők;

át van hatva annak a tudatától, hogy koronás királyának dicsőséges uralkodása és a nemzet jövő boldogulása ahhoz van fűzve, hogy a közhatalom ezen két nagy és egyenrangú faktora egymást megérteve, egymás jogait tiszteltesen tartva működjenek közre az ország jólétének előmozdításán;

át van hatva annak a tudatától, hogy a félreértések és a jövőben való összeütközések elkerülése céljából okvetlenül szükséges, hogy a törvények ellenére még ma is a nemzetre nehezedő idegen uralom ebben az országban minden vonatkozásában megszüntetessék és hogy megtegyenek mindazok az intézkedések, amelyek az igazi alkotmányosság kiépítésére és a nemzetszervezés nagy feladatait tekintetében sűrűszen a nemzet előtt állanak;

ez okból a képviselőház a pártok kebeléből egy 50 tagu bizottságot küld ki, mely a reformteendők és megoldandó állami feladatok sorrendjére és alapjaira nézve előterjesztést teend. (Énnek éljenzés és taps a bal- és a szélsőbaloldalon. Szónok szívesen üdvözlök.)

Előnk az ülést öt percre felfüggesztette. Szünet után.

Molnár Jenő a politikai helyzettel foglalkozik. A kormány a költségvetést kellett volna tárgyalatnia s legelőbb azután a katonai javaslatokat. A kormány kötelessége elvállalni a felelősséget az ex-lex állapotért.

Bótrányi Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Aki

terrorizál, az vállalja el a felelősséget is. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Molnár Jenő: Az ellenzék elvállalja a felelősséget küldővel szemben, vállalja el a kormány az országban szemben is. Az ellenzék meggyőződése tisztá forrásból ered, kérdés, hogy ugyanígy áll-e az a többség meggyőződésével is. (Zaj jobb felől.)

Előnk: Ilyent módoni parlamenti felfogás szerint nem szabad.

Molnár Jenő: Jónászemű lehet ez a meggyőződés, de az ország érdekeinek nem felel meg. Foglalkozik a horvát eseményekkel, melyeket veszedelmes szimpotának mond. Majd dicsérettel említi meg a földművelésügyi miniszter azon tényét, hogy krumpit adott a tótoknak, de szeretné, ha többet teleptene. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Előnk a vitát holnapra halasztotta s az ülést 2 órakor bezárta.

BELFÖLD

Wlassics a bécsi nunciussal. Bécsi jelentés szerint *Wlassics* Gyula kultuszminiszter ma délelőtt hosszabb látogatáson időzött *Taliani* nunciussal. Azt hiszik, hogy a látogatás a magyar bíboros kinevezésével van kapcsolatban. A miniszter különben ma este már visszaérkezett Budapestre.

A politikai helyzet. A *Pester Lloyd* ma este vezető helyen a következőket írja:

A miniszterelnök visszaérkezett Bécsből s a képviselőház mai ülésében már meg is jelent. Most már talán igen hamar szentesik az a sok kombináció, mely a bécsi utazás kapcsán időmerült. Mert a helyzet semmiben sem változott, amint hogy előre volt látható, hogy nem is változhatik, míg a szélsőbal obstrukciója tart. Hogy az ellenzéknek a katonai javaslatokkal szemben elfogult álláspontja valamelyes engedményeket vonhatna maga után, arról szó sem lehet. Ha koncessziók egyáltalán lehetségesek lettek volna, a kormány nem várt volna, míg az obstrukció préseli ki belőle. S márszét teljességgel képtelenség föltenni, hogy az agyonbeszélés folytatása lehetséges tenné azt, ami eddig lehetetlenség volt. Ebből aztán önkényi folynak a konzekvenciák. Ha a szélsőbal ráerőszakolja a kormányra és a többségre az ex-lex állapotot, hát akkor egyszerűen el fogja jogadni s a kormányának gondja lesz rá, hogy a közigazgatás rendes menetében meg ne zavartassék s az állam a maga funkcióiban meg ne békültsék.

A békesi köldöttség. Békés városából ma délelőtt köldöttség volt a képviselőházban, kérényve foglalt népszélti határozatot hozva a katonai javas-

A kép ott lógott a virágház egyik falára felakasztva s amint a reggeli nap a sok növényen keresztül bebocsátotta sugarait a falra, olyan volt ez a Madonna, mint egy felséges égi jelenség.

Piros, szinte tüzes háttérből világított elő a Madonna elevenpiros gömbölyű arca, szőke hajkoronája vékony glóriával volt körülövezve, átszellemülve emelte fel nagy kék szeméit a magyasha, a kezei meg könyörgőre voltak összekulcsolva.

Nem a Madonna volt ez, hanem a bűnbánó Magdolna, aki ismervé szépségének bűbájos hatalmát, alázatával, de meghunyászkodás nélkül emeli szeméit az égre fel, tudva, hogy a bocsánat bizonyos.

A profánizmus, amit az istentagadó piktor beléhelte a képbe, Bór Jánost megszedítette. A csodálatos hasonlatosság a szívét szorongatta. A kezét s szeméit elé tartotta s az újjan keresztül nézett fel a képre, mint aki fél, hogy a nagy fény megvakítja.

Fájt a szive nagyon, leborult a kép elé a földre és sirt. Egy rettenetes óra jutott az eszébe, de zavarodott agyával hiába akart tisztába jönni az abban történetekkel.

Lelki szeméi előtt megjelent az asszony alakja, amikor egyszer így térdelt a lábainál s előtte kulcsolta össze a kezeit így, mint most a képen. S amikor könyörgött neki, ne higgyen senkinek, ne higgyen a rágalmaknak, nem bűnös, szereti őt, imádja, higgyen neki — az arcán ugyanazt a mosolyt látta, mint a képen, a meggyőződés mosolyát, hogy hisznek neki.

S egy pillanatra Reiner alakja is feltűnt előtte, a vélt büntetés, de hiába akart tisztán gondolkozni, kábult agyában összefolyt minden. A valóság az emlékezetrel, a mult a jelennel. Összefüggést nem talált.

Beszélni kezdett a képhez, mintha élne. Szegény Bór János! A végzet keze már lesújtott rá, Igaza volt Reinernek.

IV.

Egy csendes májusi szombat délutánján, a vécsernye után szentelték fel a képet. A tömjénfüst, az ének, az öreg plébános beszéde, amiben sűrűn előfordult a halás köszönetmondás az ajánlékokozónak, mind észrevétlenül maradtak Bór előtt, aki az oltár mellett ült, a kis padon, egyedül. Nem látott, nem hallott, csak leste, mikor szedik le a képről a virágfüzereket s mikor látja meg ismét az ő Madonnáját.

A kis templom zsufoltság teli volt s amint a kép, a lemenő nap sugarai által megvilágítva, előtűnt a virágok közül, a csodálkozás felénk, halk moraja vegyült bele az ünnepi Te Deumba.

Szép volt nagyon a kép s még emelte a legnagyobb nap vörös, tüzes fénye, amint kíváncsian bekandikált a templom ablakain.

De alig mult el egy pillanat, a jelenlévő uriaszonyok egymáshoz hajoltak és sugdosni kezdtek. A fiatalabbak egy-egy alig észrevehető pajkos mosolyt kockáztattak meg, de az öregebbek megbotránkozva rázták a fejüket. A férfiak zavarodottan tekintettek egymásra.

Bór Jánosét felismerték a képen s ezen ütközött meg valamennyi.

Meg is indult a pletyka árja a templomból kijövet. A kis patikárusné, akiről pedig a fáma sok pikáns kalandoskát sottogott, megbotránkozott arccal sottogta a jegyzőnének, kebelbarát-nőjének:

— Botrány! Bór Jánosné mint Madonna a mi templomunkban? Nem illik a holtakról rosszat beszélni, de ne bántás meg a vallásos érzésünket ilyesmivel. Bór Jánosné! Aki talán csak találkára járt a templomba, ha a szerelmi viszonyai ugy kívánták. Most az oltár fölé van emelve s mi hozzá imádkozunk. Borzasztó! Borzasztó!

Tördelte a kezeit...

A jegyzőné idegesen felelt: — S a képét Reiner festette, az egyik szeretője a sok közül, aki azon a réven, hogy pi-henni jön le szülővárosába, heteken át kóborolt

vele egyedül mezőn, erdőn, míg az ura a dolgai után járt. Akivel annyira nyíltan ment a dolog, hogy már takarni is fölségesnek tartották. Rettenetes!

S így folyt a beszéd az egész városban. S az asszonyok addig-addig beszéltek, addig uszították az uraikat, meg egyszer egy tekintélyes uriemberekből álló követség a plébánostól határozottan követelte, hogy a képet vigyék el a templomból.

Az öreg plébános zavarban volt. A kép neki tetszett, az a hasonlatosság, ami mindenkit bántott, őt nem zavarta. Az egyszerű jó lélek az ő nagy optimizmusával dehogyan mert volna valaha rosszat gondolni arról a szép asszonyról, aki jöttevéje volt az egyháznak, aki a szegényeit segítette s akibe minduntalan küldött egy-egy ügyefogyott özvegyet, elnyomorodott munkást, árva gyereket s aki soha el nem utasított egyet sem segítségre, alamizna nélkül. Még ha a bűnét el kellett volna is hinnie, az öreg egy percig sem ítélte volna el, hanem önmaga előtt is tisztázni iparkodott volna.

Megkísérelt mindent. Komolyan beszélt az urakkal, akik maguk se szívesen tették meg ezt az utat, de azok nem engedtek, nem mertek engedni, mert mindegyiket egy-egy ígért kötötte le.

S amikor már az öreg plébános látta, hogy hiábavaló minden, kijelentette, nem bánta, bármit tesznek is a képpel, de Bór Jánosnak nem ő fogja megmondani, mondják meg őt neki.

Ugy lett aztán, hogy a képet levették s hazaküldték Bór Jánosnak egy hivatalos irással, amelyben néhány tekintélyesebb uriember azt az egyszerű magyarázatot adta, hogy a kép nem eléggé áhítatos és az, akibe hasonlít, még róviddel azelőtt élt s nem illő dolog ilyen hamar annyira hasonló képet a templomba vinni.

S ezzel vége volt, a kedélyek ismét lecsillapodtak, az asszonyok meg voltak elégedve a győzelmiükkel.

IV.

Bór Jánost ettől az időtől kezdve senkinek

latok ellen. A deputációt, amelyet Kocskeméthy Ferenc képviselő vezetett, gróf Apponyi Albert elnök távollétében Daniel Gábor alelnök fogadta, aki a kérvényt átve, kijelentette, hogy politikai nyilatkozatot most nem tehet s a kérvényt, kötelességénél fogva, a képviselőház elé fogja terjeszteni.

Egy népgyűlés kudarcos. Ezzel a címmel a *Magyar Nemzet* a következőket jelenti: *O-Becsén* vasárnap a katonai javaslatok ellen népgyűlést tartottak, amelyen Mukits Simon, Reich Aladár, Hellebronth Géza és Udvary Géza mondtak beszédeket. Az intelligencia, a jobbmodu birtokosok, a kereskedők és iparosok túlnyomó részben távolmaradiak úgy a népgyűléstől, mint az ezután tartott bankettől. Eppen ezért megijeszt a terr is, hogy Budapestre a katonai javaslatok ellen irányuló kérvény beadására küldöttséget menesszenek.

KÜLFÖLD

Prinetti lemondása. Zanardelli miniszterelnök ma Prinetti külügyminiszterrel tanácskozott. A *Tribuna* szerint Prinetti kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy mivel az orvosok hosszabb időre nyugalmat ajánlottak neki, kötelességének tartja, hogy társját rendelkezésére bocsássa a miniszterelnöknek. A nevezett lap azt hiszi, hogy a végleges döntés legközelebb várható.

A Dreyfus-ügy. *Ferlet de Bourbonne* royalista nemcs Jaurèshez levelet intézett, melyben megerősíti ennek azt az állítását, hogy csakugyan van egy, a német császár széljegyzetével ellátott borderó, de *Ferlet* azt is hozzátette, hogy ő szilárdan meg van győződve e borderó valódiságáról. *Ferlet* a következőket mondja levelében:

Evekkel ezelőtt egy barátom többször találkoztam *Stoffel* ezredessel, ki szoros viszonyban volt gróf Münster akkor párisi német nagykövettel. *Casimir-Perier* lemondása után egy este, mikor *Dreyfus* még az Ördögsgyöngyben volt s úgy látszott, hogy az egész ügy elalszik, *Stoffel* elmondta nekünk, hogy mit beszélt barátjával, Münsterrel. Hát ezt: „A német nagykövetségről redkivül fontos okmányt loptak el, mely *Vilmos* császártól származik. Gróf Münster a császár parancsára elment *Casimir-Perier*hez, hogy visszakövetelje az okmányt. Huszonnégy óra alatt vissza is kapta. Münster azt követelte, hogy mindkettőn esküdjének meg arra, hogy az okmányt úgy tekintik, mintha nem is léteznék. Sőt Münster még bíbíát is vitt magával s erre esküdtek meg.

Ferlet azután több retrospektív adatot sorol föl az okmány valódisága mellett. Így azt, hogy *Dreyfus* elítélte után *Casimir-Perier* nyomban lemondott, a

látta kint. Bezárkózott a lakásába, kerülte még a cselédeit is, előlényt meg nem szivelt maga mellé, otthon élt magának és a rögeszméjének.

Hogy az ő Madonnáját a templomban meg nem tűrték, megadta neki a halálos döfést, a lelke elvesztette amugy is kicsiny egységűt és azok után, amiket a cselédei beszéltek néha róla, mikor a titkát ellesték, nyilvánvalóvá lett, hogy őrrül. Mindenki tudta. Szánták eleinte, aztán, mert szem elé soha nem került, nem törődtek vele.

A Bór János Madonnáját lelétkék az oltáról, csinált ő maga neki oltárt.

A hálósobáját kápolnává alakította át, drága oltárt állított fel, telerakta azt virágokkal, gyertyákkal, mindent oda vitt, ami a feleségére emlékeztette s ott térdelt napokszat az imaszámolyon, smit az oltár elé állított.

Az oltár fölött függött a csábító Madonnakép.

A gyertyák égtek s Bór János megelégedett volt, senkisé zavarta, amikor örültségében gondolt imádságokkal áldozott szerelme emlékének. Egyházi énekek dallamára szöveget csinált s a cselédei közül a jobb érzésűek könnyes szemekkel hallgatták, amint rekedt hangján feléjszaka át énekelte a dicsőítő himnuszokat. Ott nyomta el az álom rendesen az imaszámolyon.

S így ment ez hónapokon át.

VI.

Az idő pedig telt. Megint nyár lett. A fák újból kivirágoztak, a virágok nyíltak, a levegő telve volt élettől, szerelemmel.

Este a hold fényénél szerelmes párokak lehetett látni, amint egymáshoz simulva lépegettek, a város végéről behallatszott a legények nótája, amihhez a zenekíséretet a csendes nyári esték muzsikái, a békák adták meg.

Egy ilyen este történt. Bór János megint a szokott ajtósságát végezte a Madonnakép előtt. Ott ábrándozott s átszellemült arccal nézegette Madonnáját, amely a gyertyák lobogásától mo-

némét császár pedig korán reggel meglátogatta *Herbette* berlini francia nagykövetet s személyesen közölte vele *Casimir-Perier* lemondását. *Ferlet* mindezekből azt következteti, hogy nem lehet itt közönséges hamisítványról szó. „Az állítólagos legendának tehát — írja *Ferlet* — szolid, erős alapja van, kivált ha még azt is hozzávésszük, hogy *Stoffel* ezredes szerint maga *Vilmos* császár írta a borderó szélére: *Kül-rögtön a szabadforgó okmányokat — s gondoskodjan, hogy az a canaille Dreyfus siessen. Vilmos.*

Stoffel ezredes, akit ebben az ügyben egy francia hírlapíró ki akart kérdezni, kereken megtagadott minden nyilatkozatot.

Jaurès *Ferlet*nek ehhez a leveléhez természetesen kommentárt is írt. Először bebizonyítja, hogy a borderót nem is *Casimir-Perier*nek nyújtották át, hanem közvetlenül a hadügyminisztériumba vitték s legelőbb is *Mercier* tábornoknak mutatták meg. Azután Jaurès fölveti azt a rendkívül fontos kérdést, hogy „mint lehet az, hogy három hétig tapogatódtak, mielőtt *Dreyfusra* rájöttek, hogy ő a bűnös? Holott ha maga a német császár írta *Dreyfus* nevét a borderóra, akkor nyomban megvan a bűnös. Ami pedig *Casimir-Perier* és Münster kölcsonös esküjéről, *Casimir* a semmitűk előtt ünnepélyesen megesküdött, hogy nem tüköt el semmit. Azt meg képtelenség föl is tenni, hogy Münster azt mondta volna *Stoffel*nek, miszerint az ellopott borderó magától *Vilmos* császártól származik. Ha Münster megesküszik *Casimir*nek (s ez viszont neki), hogy az okmányt nemlétezőnek fogják tekinteni, akkor hihetetlen, hogy a nagykövet *Stoffel* ezredessel szemben megszegte volna ezt az ünnepélyes esküt. A német császár kézírásával ellátott borderóról szóló legendát e szerint *Stoffel* ezredes növelte nagyra a Münsterrel folytatott beszélgetésének az elferdítésével s most már — végi Jaurès — csak annál szükségesebb ez ügy alapos megvizsgálása.

Páris, április 20.

A *Colonne*-féle zenekar tegnapi hangversenyén a nacionalisták zajosan tüntettek a zenekar dirigense, *Grieg* norvég zeneszerző ellen, mert *Grieg* 1899-ben *Dreyfus* mellett foglalt állást. Amikor *Grieg* a pódiumon megjelent, a tüntetők, akik között néhány ismert zenekritikus is volt, pisszegéssel fogadták és azt kiáltották: Le vele! Mentse ki magát! Miután néhány tüntetőt a teremből eltávolítottak, a hangverseny zavartalanul folyt le. *Grieg*et minden egyes szám után lelkes ovációkban részesítették.

Páris, április 20.

A *Temps* egyik munkatársa megkérdezte *Mercier* tábornokot, hogy mi a megjegyzése Jaurèsnek a borderóról szóló cikkére. *Mercier* ezt válaszolta: „A cikknek rám vonatkozó része nem igaz, a többire nézve pedig nem vagyok hajlandó nyilatkozni.”

zogni, lebegni látszott s olyan volt, mintha megelenedett volna.

S tán az előtte való éjjelt teljesen ébren töltötte, mert félig önkivületi állapotban lassankint elszunnyadt az imaszámolyon, feje lehanyatlott kezeire s álmában folytatta a beszélgetést hallottjával.

S hirtelen feljélt. Fojtó füst terjedt szét, lassan gomolygva a szobában s amint feltékingett, látta, hogyan gyulladnak meg egymás után a függönyök, az oltárterítő, hogyan olvadnak le egymásután a gyertyák. A virágok sercegtek, amint a láng megérintette őket, a virágtartó edények repedeztek s ő csak nézte, nézte tetlenül s szinte gyönyörködött a láng pusztításában. Neki úgy tűnt föl az egész, mint egy nagy áldozat, amelylyel a tűz, a hatalmas elem akar kedveskedni az ő szentjének.

Látta, hogyan terjedt folyton nagyobb erővel a tűz s a vérvörös világozágnál, a fojtó füstben csak a Madonnát nézte, amely egy-egy pillanatra előtűnt s olyankor mintha mosolygott volna, mintha hívta volna magához.

Nézte merően s egyszer meglátta, hogyan kapott bele a tűz a képbe is, amely sisteregve kezdett égni.

S Bór János felugrott az imaszámolyról s nekirontott a tűznek, meg akarta menteni.

Osszerogyott.

Mire a tűzet észrevették, segíteni nem lehetett már. Porrá égett ott minden. Bór Jánosnak a szenné égett holttestét a romok közül huzzták elő.

VII.

Mikor az emberek a Bór János tragédiájáról beszéltek, azt mondták:

— Bolond volt szegény Bór János már régen. Mért nem kerestet magának másik asszonyt? Majd elfelejtette volna az elsőt, megtalálhatta volna még az elvesztett boldogságot, ami ugyis képzelt dolog volt csak.

Mert „nem jó az embernek egyedül lenni“ — úgy van az a szentírásban is megírva.

Vihar az alsó-ausztriai tartománygyűlésen. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén gróf *Kielmansegg* helytartó és az antisémíták közt rendkívül heves összekocanás volt. Az antisémíták azt követelték, hogy *Schmidl* amsteteni haladópartí polgármesternek a választását semmisítsék meg. *Bielohlawek* (antisémita) heves vádakkal illette az amsteteni kerületi kapitányt és a st.-pölteni kerületi törvényszék elnökét, kik *Schmidlet* állítólag támogatták.

A helytartó rögtön felszólalt s izgatottságtól reszkető hangon mondá: „Ilyesmi még sohasem történt velem.”

Ezek a szavak valóságos vihart támasztottak a keresztény-szocialisták padjain. A helytartóra ráordítottak, lábaikkal doboltak, a padokat verték, úgy hogy a helytartó csak negyedóra múlva juthatott szóhoz, kijelentvén, hogy szólásjogát nem engedni eszorbíttatni.

Erre újabb vihar tört ki. A tartományi marsall hiába igyekezett a rendet helyreállítani. *Bielohlawek*: On fizetett hivatalnok, mi pedig szabadon választott képviselők vagyunk.

Végre nagynehezen helyreállt a rend. *Luog* az egész jelenet alatt passzív viselkedett.

A balkáni forrongás. Szinte tüntetésszámba megy, hogy a cár éppen most adományozott egy nagy rendjelet gróf *Kapnistov*nak, a bécsi orosz nagykövetnek. Diplomata körökben azt hiszik, hogy ez tüntetés akar lenni az osztrák-magyar-osztrák konvenció fenntartása mellett. A rendjelet kísérő cári kézirát így szól: „Mélytánolva kiváló szolgálatait, amelyekkel kapott utasításait teljesíti és az Oroszországgal szomszédos osztrák-magyar monarchiával régóta fennálló barátságos viszony fenntartásához hozzájárul, igazságosnak találtuk, hogy önnek a Szent Nevszkij Sándor-rendjelet adományozzuk.”

A szultán tegnap az olasz nagykövetet fogadta és kijelentette, hogy erősen ellökelt *szandéka* a reformokat *Macedóniában végrehajtani*. A szultán közölte továbbá a nagykövettel, hogy energikus intézkedéseket tettek az albánok forradalmának elnyomására. *Omer Ruzi* basa tábornagy, aki Úszkúbe utazott, azt az utasítást kapta, hogy a válival, *Sakir* basa hadosztálytábornokkal egyetértően még egyszer szólítsa föl az ellenszegülő albánokat engedékenységre, azzal a fenyegetéssel, hogy különben rögtön kiméltlenül fog eljárni ellenük.

Konstantinápoly, április 20.

A kirkiliszai szandsákbót (drinápolyi vilajet) érkező jelentések azt mondják, hogy *Tirnovadsik* községből 80 lakos Bulgáriába menekült. *Szárnandsik*, *Konára*, *Devlet*, *Luagac*, *Karekurdere*, *Dogusucuk* és *Inedse* falvakból nagyon sokan csatlakoztak a bandákhoz. Konarában két török embert megöltek a mezei munkánál. Karanszuban a török katonaság megütöközött egy bandával, amely két embert hagyott a csatatéren, míg a törökök egy embert vesztettek. A kirkiliszai francia tiszteletbeli konzul, *Deodopulo* elutazott onnan mert a macedon-bizottság fenyegette. A porta elhanyagolta ennek a határszéli vidéknek az őrzését és csak most kezd az megszállani. Szaráiof vesztése és a szerdesi harcokban öt halott, öt sebesült és ugyanannyi fogoly volt.

Konstantinápoly, április 20.

Szkutariból érkezett konzuli jelentés szerint ott az új bíróságnak két keresztény bírójára a főtancsálóttok. A merénylők elmenekültek. Egy másik jelentés szerint a két bíró közül az egyik örmény, a másik zsidó.

Konstantinápoly, április 20.

Hilmi basa főfelügyelő jelentése szerint április 11-ikén *Kaparo* mellett (patricsi kerület, szerzeszi községek) a török katonaság megütöközött egy 40 főnyi bolgár bandával, amelynek tagjai közül hat elesett és ugyanannyi megsesült, a többiek pedig elmenekültek. A sebesülteknél *Mannlicher*-puskák és *Szabadság* vagy *halál!* feliratú sapkákat találtak. Török részről egy ember sebesült meg.

Konstantinápoly, április 20.

A patricsi és strumica kerületben a hegyek között tanágy bolgár banda üldözése kiküldött rendízáslóalj április 13-án megütöközött azzal a bandával. A bolgárok több órai harc után egy ha'ott hátrahagyásával megfutamodtak, magával vivén három török sebesültet.

Konstantinápoly, április 20.

Ober Ruzi basa marsall, a *Mitrovicánál*, *Prisrendnél* és *Verisovonál* összpontosított csapatok új parancsnoka *Üskübe* érkezett. *Sakir* basa, az új üskübbi váli ma kezdte körutját *Verisovira*, *Prisrendre* és *Djakovába*.

HIREK

Budapest április 20.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Április 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Bál az udvarnál.** Budapesten a legközelebbi bál az udvarnál május 14-én lesz.

— **Új rendes tanár az egyetemen.** A király Jendrassik doktort, az idegkórban és a gyógytan nyilvános rendes tanárává nevezte ki a budapesti tudományegyetemre.

— **Erzsébet főhercegnő esküvője.** Bécsből táviratozzák: Erzsébet Amália főhercegnő és Liechtenstein Alajos herceg esküvője ma délelőtt 11 órakor hagyományos fényes ment végbe a Burg plébániatemplomban. Ott voltak: a király, a főhercegek és főhercegnők, Arnulfi bajor herceg nejevel és fiával, a völégény legközelebbi rokonai, a legfőbb udvari méltóságok, a miniszterek, a tábornokok stb. A szertartást Mayer püspök burgplébános végezte. Az esküvő után a király magánkiballgatáson fogadta az ifjú házaspárt.

Az esküvő után Ferenc Ferdinánd főherceg és neje a Belvedereben déjeunert adott, amelyen az ifjú páron kívül jelen voltak Ottó és Ferdinánd Károly főhercegek, Mária Jozefa, Mária Terézia és Mária Annunciata főhercegnők, továbbá a völégény legközelebbi rokonai.

Arnulfi bajor herceg feleségével és gyermekével vasárnap reggel Münchenből Bécsbe érkezett, hogy jelen legyen Erzsébet Amália főhercegnő mai esküvőjén. A pályaudvaron Tucher bajor követ, Moy követ-ségi titkár, továbbá a hercegi család mellé diszszolgátra kirendelt Vivenot altábornagy, báró Mylius kamarás és báró Pirquet százados várták a hercegi családot. Tíz perccel a vonat megérkezése előtt megjelent a pályaudvaron a király a 13. gyalogezred egyenruhájában a Hubertus-rend szalagjával. A király melegen üdvözölte Arnulfi herceget, aki osztrák-magyar gyalogezrednek ezredesi egyenruháját viselte, továbbá a többi fejedelmi személyt, majd kocsihoz kísérte a hercegnőt. A hercegi család a Burgba szált. Délelőtt fél 11 órakor a király mind a két herceget magánkiballgatáson fogadta, nemsokára aztán pedig náluk és Teréz hercegnőnél viszlátogatást tett.

Este hat órakor a Burg nagy reduttermében díszebéd volt, amelyen a mátkapáron, Erzsébet Amália főhercegnő és Liechtenstein Alajos hercegen kívül jelen volt a király, Ferenc Ferdinánd, Lajos Viktor, Ottó, Ferdinánd Károly, József Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferenc Szalvátor és Rajner főhercegek, Mária Jozefa, Mária Terézia, Mária Annunciata, Mária Valéria, Klotild, Erzsébet Henriette főhercegnők, Illés borbuni herceg Arnulfi és Henrik bajor hercegek, Teréz bajor hercegnő, a legfőbb udvari méltóságok, közöttük gróf Apponyi Lajos udvarnagy, továbbá Goluchowski és Pittreich közs miniszterek, Szell és Koerber miniszterelnökök, Welseersheim, Wittek, Böhm-Bawerk, Hartel, Call, Rezek, Pientak osztrák miniszterek, Wassios Gyula és Széchenyi Gyula gróf magyar miniszterek, báró Spaun tenger-nagy Kiemelés helytartó, Lueger polgármester, Beck vezérkar főnök, az osztrák urakházának és az osztrák képviselőháznak elnöke, Tucher bajor követ, Moy követ-ségi titkár és a völégény legközelebbi rokonai. Az asztallón a mátkapár, a menyasszony jobbán a király, a völégény balján Mária Jozefa főhercegnő ült. A negyedik fogadásnál felállt a király s nagy eszében a következő pohárköszöntőt mondta a mátkapárra:

Megrágdom az alkalmat, hogy unokahogmat, Erzsébet Amália főhercegnőt és Liechtenstein Alajos herceget, akik holnap egy egész életre szóló frigyet kötnek, szívből üdvözöljem. Különös meglepetéssel üdvözölöm Háznakam a Liechtenstein-házzal való egyesülését, megemlékezve azokról a hazafias szolgálatakról, amelyeket e fenséges háznak tagjai országomnak különböző alkalmakkor teljesítettek. Poharamat emelem a fiatal pár boldogságára, a Mindenható áldja meg kőtenőd frigyeket.

Ebéd után a király, a fejedelmi személyek és a meghívott előkelőségek a kis reduttermbe mentek, ahol 6 téségo oroclet tartott.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** Szell Kálmán miniszterelnök és neje ma délután 6 órakor ebédet adtak, amelyre hivatalosak voltak: gróf Apponyi Gyula, Baross Jusztin, gróf Benyovszky Sándor, Boncza Miklós, Csúrghegy Gyula, Fáy István, Gorove László, Halász Zsigmond, báró Inkey József, Mihályi Péter, Pattaynszky Elek, Popovics Vászán István, Ragályi Béla, dr. Romy Béla, Samassa János, dr. Semsey Boldizsár, báró Skerlecz Iván, Simó Lajos, gróf Thoroekay Miklós, Vancsó Gyula, Zmeskál Zoltán.

— **Rakovszky István jubileuma.** Az állami számvevőszék köztiszteltében álló elnökét csak a mult hetekben jubilálta meg a vezetése alatt álló hivatal tisztikara; most pedig a Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete fog ünnepeket ülni annak az örömére, hogy Rakovszky István ez évben tölti be egyesületi elnökségének tizedik esztendőjét. A Tisztviselők Országos Egyesülete ebből az alkalomból április 25-ikén — szombaton — este 8 órakor ünnepi lakomát rendez Eszterházy-utca 4. szám alatti helyiségében, melyre az egyesület tagjai már is nagy számban jelentkeztek. További előjegyzéseket e hó 24-ikén esti 8 óráig fogad el az igazgatóság.

— **Utóhangok a római történelmi kongresszusról.** Rómából írják nekünk, hogy a magyar kongresszisták nemcsak érdekes előadásaikkal, hanem a szakértekezleteken tanúsított avatottságukkal általános felhőtést kellettek. Óváry Lipótnak a magyar diplomatikai levéltárakról mint modern kreációról tartott előadása, melyről Bouvier elnök különös elismeréssel nyilatkozott, valamint Darvai előadásai a nagy számban jelen volt idegen tudósok általános tetszésével részeseültek. Az udvari díszebédre száz kongresszista közt három magyar volt: Óváry Lipót, Darvai Mór és Lánosz Gyula. Óváryval, ki olasz érdemeivel jelent meg, Viktor Emanuel király a cerele alkalmával mintegy 15 perorig társalgott, tudakozódván a Magyar Tud. Akadémia tevékenységéről s említvén, hogy éremgyűjteményében több Anjoukori magyar pénz található. Óváry másnap a Magyar Tud. Akadémia történelmi kiadványairól s a Magyar Tört. Társulat kiadványairól általa készített olaszjegyzékek egy-egy példányát az udvarmester útján benyújtotta a királynak, ki Gianotti, Prefetto di palazzo, által külön levélben fejezte ki köszönetét.

— **Balneológusok kongresszusa.** Tegnap megkezdett tanácskozásait ma délelőtt folytatta a magyar fürdőorvosok kongresszusa, dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár elnöklése mellett.

— Az első előadó dr. Marschalkó Tamás kolozsvári egyetemi tanár volt, aki a borbákoknak kén- és jód-füzdőszelvel való gyógyításáról érkezett. A fürdő használatával visszaének, — ugymond — mert csak kis részük següti elő a kúrát. Dr. Rottembiller Odón a kénfürdők jó hatását dicsesti. Dr. Weyner Emil szerint a kénfürdők ártalmasak a borbétegek gyógyításában. Ez a divat Franciaországból jött át hozzánk, ahol régebben a beteg minden kúráját Luohonban való tartózkodással végezte be. Utóbbi években mint ahogy saját maga észlelte, már Franciaországban is elhagyják a kénfürdőket, mert a kén a higanyon olthatatlan vegyület kő. A higany elcsinását sem segítik elő a kénfürdők. A borbétegeknek egy szere van, a higany, maradjunk meg emellett, speciális fürdők a borbétegek kúrájában nincsenek. — Dr. Rottembiller Odón a thermikus ingerek hatásáról a nyirkrendszerre címen tartott előadást. — Dr. Weisz Ede pöstyényi fürdőorvos az ideges természetű izületi bántalmakról érkezett s hangsúlyozta, hogy az ilyen betegeknek nagy gond fordítandó a beteg egész egyenségének testi és lelki erősítésére. — Dr. Arányi Zsigmond az idegesség nagymérvű terjedéséről szólott. — Dr. Jakab László az álmatlanság fizikai terápiájáról tartott előadást.

Délután 6 órakor volt záróülés a kongresszusnak. Ez alkalommal dr. Otócs József egészségügyi tanácsos a Kneppl-öntéseket bírta orvosi szempontból. dr. Vas Bernát egyetemi magántanár a lipiki víz élettani hatásáról érkezett, dr. Tausz Béla a csúzi vízzel folytatott kísérleteiről számolt be. Dr. Rozgonyi Sándor az ásványvizek hatása a tograkra című előadásában azt bizonyítja, hogy a stomatologia az orvostudományok integrans része. Az utolsó előadást, amelyben Boleman István a magyarországi fürdőknek 1901-ben való látogatottságáról számolt be, a szerző betegsége miatt dr. Löw Samuel főtitkár terjesztette a kongresszus elé.

A kongresszus programja ezzel ki volt mérve, s dr. Tauffer Vilmos elnök megköszönvén az előadónak érdekes lejegyzéseiket, a tanácskozásokat berekesztette. A kongresszus tagjai este 9 órakor lakomára gyűltek össze az István főherceg szállóudában.

— **A Duna-ünnep.** A Duna-ünnepély központi irodája már alig győzi a jegyek kiszolgáltatását. A rendezőség a közönség kényelmére elhatározta, hogy a jegyek eladását a központi irodán (Vigadó-épület) kívül kilenc főok-irodával végezteti. Ilyen helyek, ahol mindentéte jegyek válthatók, a következők: Hirsch-féle nagy tózsde, Andrássy-ut; Magyar nagy tózsde Váci-utca; Szántó-téle tózsde, Kecskeméti-utca 14; Weisz-féle tózsde, Károly-körút 26; Engel Benő tózsdeje, Andrássy-ut 84; Kertész-Paczik Lujza tózsdeje Koronaherceg-utca; Bárd F. és testvére színház-jegyiroda, Kossuth Lajos-utca; Soproni-féle nagy tózsde Kerespesi-ut 1.; a Máv. menetjegyirodának főnöke; Royal-szálló. Valamennyi főok-elárúsiótól mindenféle jegy kapható lesz: hajó-, hid-, tribün-, korzó- és Margitszigeti-jegy. A jegyek előre való megváltását ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Öngyilkos tanuló.** Varga Lukács, a szegedi kereskedelmi akadémia tanulója, gazdag alsóvárosi gazda fia, ma föbelötte magát. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Az alkoholizmus ellen.** Brémából jelentik, hogy az alkoholizmus ellen tartott nemzetközi kongresszust ma berekesztették. A legközelebbi kongresszust 1905-ben Budapesten fogják megtartani.

— **A rákbetegség gyógyítása.** Magyarország a statisztikai hivatal följegyzései szerint több mint hater ezer ember hal meg esztendőnkint rákbetegségben. Tekintve azonban azt, hogy vannak még vidékeink, ahol orvos és a halottak nem működik, voltaképpen körülbelül nyolcezer a rákbetegségben elhaltak száma. Olyan rettenetes nyavalyával állunk tehát szemben, amely ezerszámra szedi áldozatait a népből s amely előlében igazán áldásos munka a küzelem. Ezt a munkát vállalta magára a budapesti kir. orvos-egyesület rákbizottsága, amely a napokban dr. Dollinger Gyula egyetemi tanár elnöklése alatt tartotta meg alakuló-gyűlését, amelyen résztvett: Kély Károly rektor, Hágyes Endre tanár, Tóth Lajos, Chyzer Kornél, Raisz Gedeon miniszteri tanácsosok, dr. Vargha Gyula, a magy. kir. közp. statisztikai hivatal igazgatója, Hutyra Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora, Rácz István főiskolai tanár, a bizottság jegyzője, dr. Zimmermann Károly egyetemi tanársegéd s a bizottság számos tagja.

Az elnök előterjesztésére a bizottság legelső feladatának tekintti, hogy orvosi pontos diagnózison alapuló adatgyűjtés útján állapítsa meg hitelesen, hogy a rákbetegség mennyire van hazánkban elterjedve, melyek azon megyék, esetleg községek, ahol a leggyakoribb, és milyen tényezők kedveznek különösen elterjedésének. Az adatgyűjtés különösen minárvak kecséget igen jó eredménnyel, mert az 1897. évi törvények a magyar királyi központi statisztikai hivatal a legszélesebb hatalmi körrel ruházta fel, s azért Dollinger igyekezett e hivatal közreműködését a rákstatistikának biztosítani. Felterjesztésére Wassios Gyula vallás- és közoktatási miniszter beleszökezte Láng Lajos kereskedelmi miniszter kieségységét ahhoz, hogy a központi statisztikai hivatal vegye föl működési programjába a rákstatistikát. A gyűjtés technikai munkáját tehát a mintaszerűen vezetett intézet különösen iskolázott személyzete fogja végezni s így az eredmény már előre is biztosítottak látszik. Dollinger a tegnapi ülésen bemutatta a tervezett kérdőlapokat, amelyek egyes pontjaihoz bővebb magyarázattal szolgált amelyek után a bizottság azokat elfogadta. Legegyeszerűbb lett volna az eddigi rákstatistikák kérdőlapjait felhasználni, de ezek több tekintetben pótlásra szorulnak. Mintán ismeretes, hogy a rákbetegség nemcsak az emberben, hanem az állatokban is fordul elő, nevezetesen a kutyánál, maoskánál, tenéhnél és lónál és mitűán kétségetlen, hogy az állati rákbetegség teljesen azonos az emberivel, nincsen kizárva, hogy a rákbetegség, melynél nagyon fontos érvék szólanak a mellett, hogy ragadós természetű, esetleg az állatról is átragadhat az emberre és ezért Dollinger fontosnak tartja, hogy a kutatást e gyűjtés alkalmával arra is terjeszszék ki, vajon a rákos beteggel közös háztartásban élő háziállatok között nincsen-e olyan, amelynek rákos daganataja vagy fekélye van. Azonkívül ki fogják az adatgyűjtést a már megoperált beteg reidiváira is terjesztés és dr. Vargha Gyula igazgató indítványa folytán a gyűjtésen olyan technikai változtatásokat fognak végezni, amelyek az eddigi rákstatistikáknál jobb eredményt fognak biztosítani. A gyűjtés napján a bizottság a f. év október hó 15-ét tűzte ki s addig a magyar szentkorona országainak összes orvosai el lesznek látva az adatgyűjtésre szolgáló adatokkal. Tekintve azon lelkesedést, amelylyel orvosi rendűnk minden tudományos kérdésnek szolgálatába áll, és azon meleg érdeklődést, amelylyel a mi intelligens nagyközönségünk a közegészségügynek minden kérdése iránt érdeklődik, teljes nyugalommal nézhetünk ezen nagyfontosságú adatgyűjtés sikere elé.

— **A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének évi közgyűlése** e hó 26-ikán délelőtt tízenegy órakor lesz az intézet saját helyiségében (V. Alkotmány-utca 16.) A közgyűlést az idén is lakoma követi, amely az István főherceg-szállóba elsőemeleti termében délutáni egy órákor lesz.

— **A svájci orvosok államosítása.** Egy német orvosi folyóirat foglalkozik a svájci orvosok küszöbön lévő államosításával s többek között arról is megemlékezik, hogy a svájci orvosoknak nagy gondot okoz az államosítás. Hogy mindenütt, vagy csak egyes kantonokban hozzák-e be az államosítást, azt népszavazás fogja eldönteni. Egyszer már terjesztettek ilyes törvényt a svájci nép elé, de akkor elvetették. Ami a svájci orvosokat illeti, azok ellenségesnek az államosításnak, félük a szabadságukat ámbár megengedik, hogy a svájci orvosok egyrészenek jóvedelme az államosítás által gyarapodni fog. A svájci orvosok úgy vélik, hogy az állami orvosi intézmény ellenkezik az orvosi hivatás szellemével, amely hivatás kizárólag az orvos és páciens közti bizalmon alapszik s szabadság nélkül a bizalom el nem képzelhető.

— **Déli Vasút.** A nagykanisza-barcos vonal Légrad-zákányi vonalrészen a földcsuszamlás miatt folyó hó 19-én beállott forgalmi akadályt elhárították. Az összes forgalmat e vonalon folyó hó 20-án ismét felvették.

— **Ujabb tüntetések Zágrábban.** A Magyar Távirati Iroda egy telegramjelentése arról számol be, hogy tegnap este ujabb tüntetések voltak Zágráb utcáin. Egy nagybömb mesterinakból és iparosokból álló tömeg többfelé tüntetett, de a rendőrség és a katonaság idejekorán megjelent mindenütt s szétverte a zavargókat. *Schwartz* képviselő ablakait bevették. A tüntetők közül több mint negyvenet tartóztattak le s köztük a tüntetőket rendező bizottságnak néhány tagját is.

Zágrábról jelentik: Az egyetem fekete tábláján rektori hirdetményt függesztettek ki, amely a diákokat figyelmezteti, hogy ne lépjék át az akadémiai szabályok határait. A rendőrség elrendelte, hogy este 9 órakor az összes kapukat be kell zárni. Gyermekeket és inasokat 9 óra után nem szabad kiereszteni az utcára.

Elegovics bosnyák származású jogászt ma igazgatás miatt a 302. §. alapján három havi fogságra ítélték. A vádirat szerint *Elegovics* arra biztatta a tömeget, hogy az udvari szállítók tábláit szakítsák le.

— **A Himnusz és a pécsi püspök.** A pécsi hadapródiskola ügye körül a képviselőházban támadt vita során megállapították, hogy a pécsi székesegyházban azért nem éneklék Kölcsey Himnuszát, mert *Hettyey* püspök dogmatikai okokból tiltotta. A Magyar Állam szerkesztője kérdést intézett *Hettyey* püspökhöz, aki a következő levélben válaszolt:

Nagyságodnak folyó évi április hó 17-éről kelt levelére készségesen válaszolok ugyan, de eleve kijelentem, hogy e válaszom semmi vonatkozásban sincs a pécsi hadapródiskolában felmerült ügygyel, hanem egyedül és kizárólag az elem állított kérdésre vonatkozik.

Ami tehát nagyságod kérdésének lényegét illeti, hogy tudniillik hol van a Kölcsey-himnuszban a katolikus hitvel megsértve, szívesen utalok a „Magyar Állam”-ra, melyben mindenkor és ismétlenül legutóbb nagyságod által is egészen helytelen és szavak jelölték sérelmeseknek: *nyelvünkhözde már e nép a multat s jövődét.* Dogmatikus fejtetésekre e szavak fölött nem bocsátkozom; sem netán erőd hirlapi polémiákba bele nem szólok, hanem azt konstátom, hogy legfőképp ezen kifejezés az oka, amiért a Kölcsey-himnusz szövege eddig tudtommal sehol egyházközségi jóváhagyást nem nyert: pedig bizonyos, hogy a katolikus templomokban csak egyházközségi jóváhagyott énekek, himnuszok énekelhetők. Nagyságod ugyanis tudja, hogy ezt az előleges cenzurát a hit és erkölcsök tisztasága miatt való örökös kötelessége teszi az egyházban szükségessé.

A mondott kettős oknál fogva — a dogmatikus hiba és ebből folyólag az egyházközségi jóváhagyás hiánya miatt — nem foglalhatja el, s a katolikus templomokban a Kölcsey-himnusz azt a helyet, melyet szíveinkben elfoglal s amely azt máskülönbön templomokban is méltán megilletné.

Azért, ha akadna arra hivatott illetékesség, amely e kettős akadékt elhárítaná és ezáltal a Kölcsey-himnusznak a templomi énekek sorába való jutását lehetővé tenné: minden katolikus magyar hálóját kiérdemelné.

Fogadjon nagyságod igaz tisztelem kifejezését.

Pécs 1903. április 19-én.

Hettyey m. p.,
pécsi püspök.

— **Amato Santo tragédiája.** *Palermóban* bércosis volt *Amato Santo*. Semmi baja nem volt talán a legutóbbi napokig, amikor új lovat vett. És befogta a kocsiját. És akkor a ló makacsodni kezdett. Hiába próbálta végig az összes kocsi-fogásokat, a ló csak makacsodott. *Amato Santo* annyira lelkére vette a dolgot, hogy buskomorságba esett. A minap este megint próbálkozott a lovával. Mikor aztán vagy öt percig hiába kínlódott, csak nem akart engedelmessédni a makacs állat, akkor éktelen haragjában revolvert vett elő a zsebéből s lelőtte a lovat. Majd felállt a bakon, odafordult a kíváncsi seregéhez és így kiáltott fel:

— **Be hagytam magamat csapni a kupecről, most már méltatlan vagyok arra, hogy mint kocsis tovább éljek.**

Azzal maga ellen fordította a fegyverét és megölte magát.

— **A tiara készítője.** *Rohumovszky*, a híres nevezetes tiara alkotója, sokat beszélt magáról. Most az ő másik remekművéről a halálosontvázas szárkófágról is folyik a szóbeszéd. Egy műbarát, mint Párisból jelentik, huszonegyezer frankot kínált már ezért műtárgyért, de *Rohumovszky* nem adja ennyire. Kétféle évig dolgozott rajta s úgy érzi, hogy sokkal többet ér.

— **A pestis Indiában.** Soha még olyan rettenetes mértékben a pestis nem pusztított Indiában, mint az idén. Két hét alatt például *Sivenhateser* ember pusztult el ebben a rettenetes járványban. Bombayban egy hét alatt 10.444 ember halt meg. Az általános halandóság 124-ről 1000-re emelkedett, úgy hogy a népesség valószággal megzselelődik. A védekezésnek a babona is az útját szegi.

— **Rákóczi-ünnep.** A Kassai Kereskedők Körösorán este fényesen sikerült hangversenyét és felolvasó-estélyit rendezett Rákóczi lovasszobrának alapja javára. A Himnusz után, amelyet a Kassai Kereskedők Körének dalárdája adott elő, *Skulauk* Oszkár karmester vezetésével, *Surányi József* a mult és jelen harcosai címen felolvasást tartott. Az érdekes és tartalmas előadást, amelyben *Surányi* a Rákóczi szabadsgharcának és a jelen gazdaság küzdelmeinek összefüggéseit fejtegette mélyenjáró felfogással, a hallgatóság pereceig tartó tapssal jutalmazta. *Klebensberg* urnó nagyhatású dalelőadása után *Szávay Gyula*, a kiváló poéta adta elő zajos ovációk közepette Rákóczi Ferencről szóló gyönyörű vízei énekét. A dalkör kuruc énekei közül kivált *Abá Jánosnak*, a kör főjegyzőjének hatalmash angon előadott dala, *Horváth Róbertnek*, a Vigszínház zenekari tagjának tárogatójátéka után *Czobor Ernő*, a kassai Nemzeti Színház tagja elszavaltta Thaly Kálmán költeményét. A hangversenyt *Rácz Gyula* zenekara fejezte be *Lavotia kesergőjével* és a Rákóczi-indulóval.

Az egyetemi ifjúság nagy arányokban készülődik a május 10-iki országos ifjúsági Rákóczi-ünnepre. Ma este az ifjúsági egyesületek elnökei és az ifjúsági élet vezetői gyűlést tartottak az Egyetemi Körben, melyen a Rákóczi-ünnepségek vezetője *Zsembery István*, társelnökül pedig *Idakéry Győzőt* és *Kolossyváry-Kiss Ferencet* választották meg; alelnökök lettek az ifjúsági egyesületek elnökei. Ezenfelül szerveznek a budapesti és országos ifjúságból nagy rendezőbizottságot. A rendezőség minden nap esti 6 órakor ülést tart az Egyetemi Körben. Az ifjúsági ünnep két részből fog állani: délelőtti matiné lesz a Vigadó nagytermében, este pedig kurucestély ugyanott.

— **Halálozás.** Szalánzi *Francisci* Károly, a os. kir. kassa-oderbergi vasut nyug. f. ellenőre, 48-as honvédtűzér és nyugalmazott katonai számszámú ma reggel 17 éves korában meghalt. Halálát özevnyen kívül fiait, Árpádot, a kassa-oderbergi vasut tisztviselője és Károly máv. hivatalnok gyógyszerjék. Az elhunytat e hó 22-én kísérik örök nyugalma helyére a Dembinszky-utca 16. szvmu gyűszámból.

Losonci báró *Bánffy Jenő* főrendiházi tag, báró *Bánffy Dezö* főre Kolozsvártól meghalt. Innen 22-én vasuton Maros-Szent-Királyra viszik, ahol 28-án temetik el az elhunytat.

Kiszinor János, az újdíéki polgári iskola rendes tanára, 48-as honvédfőhadnagy folyó hó 18-ikán reggel rövid szenvedés után 75 éves korában Újvidékre meghalt.

Tausz Ferencet, a II. ker. polgári iskola derék tanárát tegnap délután temették, a tanárok s tanítványok részvételével mellett. A végtesztességen a f. v. kir. tanfelügyelőség részéről dr. *Kunszter Károly*, a tanügyi osztály részéről dr. *Demjén Géza* jelentek meg. A buszostató beszédet a tanári kar részéről dr. *Sebők Imre* hittanár, a növendékek nevében pedig *Papp József* IV. osztályú növendék tartotta.

Özevgy *Hajduska Mór* né ma helyezték örök nyugalomra. Az elhunytban *Hajduska Albert*, az Első Magyar Általános Biztosítási Társaság vezértitkára és dr. *Hajduska Emil*, a Magyar Földhivatalintézet ügyésze anyjukat, dr. *Kelen Gyula*, a Hazai Bank igazgatója anyósát gyászolják.

Basch Lipótnak, *Basch Lajos* hírlapíró társunk elhunyt édesatyjának temetése holnap, kedden délelőtti tizenegy órakor lesz az Erzsébetkörút 5. szám alatti gyűszámból.

Szász Ferike, legifjabb *Szász Károly* miniszteri osztálytanácsos kis fia e hó 19-ikén Budapesten öt éves korában meghalt.

— **Ujabb automobilszerenésletlenség.** Úgy kell lenni, hogy az automobilpost a legmelyebb szenvedélyek egyike, amelyből ninos meknévs, amelytől nem riasztja vissza az embereket a katasztrófák egész sorozata sem. Egy későn érkezett berlini távirat szerint *Spandau* közelében ujabb automobilkatasztrófa történt. *Adolf Frigyes* meeklenburgi hercege, a berlini társaságban általánosan ismert vértestetörtiszet és sportsman ma délben *Spandau* mögött a döberitz lövőtéren automobiljával egy fának rontott. Az automobil darabokra tört, a herceg súlyos sérüléseket szenvedett a fején.

— **Jótekonny adományok.** *Szegő Albert* és *Braun Tibor* sikerült gyermekelöladást rendeztek N.-Bajomban. A derék fiúk büzzóságuk eredményét, 3 korona 20 fillért beküldték az ingyen-tej javára. — *J. E.* jelzéssel 1 koronát kapunk az ingyen teje. — A jótekonny adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

— **Betörőnk.** Péterváron a Nevski-Prospekten a minap egy csapat erősen beszipett fiatalember ment nagy zajongással. A rendőrségen aztán kintt, hogy a fiatal emberek tulajdonképpen fiatal hölgyek, akiknél még nagyobb meglepetésre rengeteg sok betörőszerszámot találtak. Egy régóta nyomozott betörőszövetkezet került ilyenformán a rendőrség kezébe. Azt is hiszik, hogy ennek a szövetkezetnek egyik tagja volt az a nő, aki a multkorában udvari kocsin elment egy pétervári ékszerészhöz és csunyán becsapta. Házkutatás közben körülbelül harmincezer rubelnyi ékszeret találtak. A szövetkezet feje egy tizenöt éves lány.

— **Az áprilisi vihar.** A szombati hóvihar pusztításait még lépten-nyomon látni is az idő ugyancsak téleis még. A külföldön is tombolt a kései tél, amiről kerülő utakon érkeznek már hírek. A vonatok mindenütt kitétek, a távirópnók és buzalok összedöbntve, letépvé hevernek igen sok helyen s napokig fog tartani, míg a közlekedés helyreáll. Hogy micsoda pusztítás és kárt okozott ez a katasztrófaszerű időjárás a gazdaságokban, azt majd csak később fogjuk megtudni. Budapest és Bécs között a telefon- és táviróvezeték még nincsen helyreállítva. Holnap azonban Bécs és Győr között már helyreáll a forgalom. Most Bécsből csak Grácra és Szerajevára át jönnek a táviratok Budapestre. A folyamalmérnöki hivatalhoz ma érkezett jelentések szerint a hőmérséklet az egész országban igen lecsökkent s néhol a zérus alá süllyedt. A fővárosnál a Duna víze ismét árad s nagysága ma 300 centiméter. A szélvize a Dunán is nagy károkat okozott s különösen a felső szakaszon több vizimalmot sodort el, amelyek közül ma reggel Ó-Buda határában három vontattak a partra. A meteorológiai intézet mai jelentése az idő változásáról így hangzik:

Jóslat Magyarországra: A hőmérséklet emelkedésével változón felhős idő várható, inkább csak az északi részekben még csapadékkal.

Felb. általános jóslata: (Április 14-től 22-ig.) Az esőzések kissé alábbhagynak. A havazások végleg megszűnnek. Helyenként zivatarok lesznek. A hőmérséklet változó, az utolsó napokban azonban emelkedik.

Külföldről a következő táviratok adnak számot a vihar óriási pusztításairól:

Bécs: A táviró- és telefonvonalakon a hóvihar olyan pusztítást vitt véghez, amilyen eddig még soha sem fordult elő. Még nem volt rá eset, hogy annyi vezetékcsoplot döntött volna le a vihar. Nemesek egyes oszlopokat döntött le a vihar, hanem sok helyen egész oszlopok hevernek a földön. A megmaradt oszlopok között is sok helyen elszakadtak a drótok.

Lina: Hóhívás következtében a vöklabruok-kammeri helyvasut forgalmat 24 órára beszüntették.

Berlin: A pódami királyi kertekben a tegnapi vihar mérhetetlen károkat okozott, úgy hogy az udvari kertek igazgatója táviratilag tért jelentést a császárnak. Sok, Nagy Frigyes korából való gyönyörű fá kidőtt. A királyi vadaskertben is nagy károkat okozott a vihar.

Konstantinápoly: Monaszírban és európai Törökország több más helyein tegnap reggel óta nagy havazás és viharok járnak.

Olms: Hóhívás miatt a niederlindewiese—barzdorj—heinersdorf, hanusdorf—goldensteini, barm—andersdorf—hoi-in-maernen, hansdorf—wichtadtli—lichtenau, barzdorj—jauernig, haugsdorf—weidenau—stadt-weidenau, romersdorf—hotzenplotzi, kornitz—grass-opatowitzi, grulich—mährisch-silbbergi és sternberg—hansdorf vonalakon a mai naptól fogva az egész forgalom szünetel.

Gleiwitz: It szakadatlanul esik a hó és helyenkint emberyi magasságban borítja a vidéket. Egész Felső-Sziléziában megszakadtak a telefonvonalak és a borzoli vezeték kivételével, az összes táviróvonalak. A közúti vasutak és a kis vasutakon tegnap óta lehetetlen a közlekedés. Csak a főbb személyvonatok közlekednek többórai késéssel. Az egész közszén- és áru-szállítás szünetel.

Kopenhága: A nagy vihar következtében az itteni kikötőben elszakadt a Kreisser orosz cirkálóhajó horgonylánc. A hajó nekiment a haditengerészeti hajógyár védőfalának és kitépte a háuszászlót. Három menőhajó a segítségére ment.

— **Vasúti szerenésletlenség.** *Zsolnáról* táviratozák: A Budapestről Zsolnára indított gyorsvonat vasárnapi éjjel *Nagybátse* és *Vágbeszterce* között egy a pályatestre tévedt parasztkocsinak nekiment, a lovakat összezúzta és a kocsin volt két embert elgázolta. Mindkét ember meghalt és a vasuti munkások közül kettő életveszélyesen megsérülve kórházba szállították. A parasztkocsi a hófúvás következtében tévedt a pályatestra. A gyorsvonatnak, utasoknak és a gyorsvonat személyzetének baja nem történt.

— **Közszénnyilvánítás.** Az ifjan elhunyt *Bokros Margit* színésznő gyászoló szülei a következő sorok közlésére kértek föl bennünket:

Mindama jóbarátaink és ismerőseink, kik drága Margitunk fájdalmas elhunytá alkalmával a vigasz és részvétnyilvánulás jeleivel fájalmunkat enyhíteni iparkodtak, fogadják az uton is hálás köszönetünket. *Bokros Kálmán* és neje.

— **Fárbaj-rekord.** *Kopenhágának*, mint onnan jelentik, különös vendége van ezidőszent: gróf *Ivanovics Cserniadiev*, kiváló vívóművész. A gróf vagy negyvenöt éves és az a nem mindennapi érdekesség kísérő, hogy tizenöt éve párbaja közül nyolc haldios kimenetelű volt az ellenfélre nézve. Tavaly az a párbaja kellett feltűnést, amelyel sógorával, *Galicin* herceggel vívott. Utolsó párbaja április elején volt *Bergedorf*-ban, Hamburg mellett. Ellenfele *Gladiszov* muszka generális volt, aki még elég szépen, törött kulcsosanttal menekült.

— **Ezasság.** *Bíró Ede* Budapestről eljegyezte ifjabb *Berger* Mór biharilylei nagybérlő leányát, *Jennyke* kisasszonyt.

Adler Károly kereskedő folyó hó 20-ikán jegyezte el *Rosenthal* Hedviget Galánian.

— **Krefeld.** Ily című vasárnapi cikkünkre, melyben a krefeldi munkaadók sztrájkjáról írva, a németországi szociális mozgalom egy új fázisát láttuk a dologban, a munkabérmozgalomnak egy kitűnő ismerője levelet intézett hozzánk. A levélirő elmondja hogy a munkaadók sztrájkja, a lockont vagy ahogy a német terminológia nevezi: az Aussperre régi fegyvere már a munkaadóknak. Annnyira régi, hogy már statisztikai tünetté vált Amerikában, amint azt az alábbi táblázat mutatja:

1890-ben	28.381	munkást
1891	43.068	"
1892	39.702	"
1893	33.401	"
1894	38.886	"
1895	18.581	"
1896	10.737	"
1897	8.727	"
1898	18.949	"
1899	18.712	"
1900	84.207	munkást bocsátottak el

ilyen módon a tőkésék. 1900-ben hatvan ilyen kizárás fordult elő az Északamerikai Egyesült Államokban: (Illinois-államban magában 11), 57 esetben nem szervezett munkásokkal szemben, 2281 vállalat volt benne részt 200.795 munkanap ment veszendőbe. A munkások bérben 16.136.802 dollárt vesztesítettek, de 448.219 dollár segélyben részesültek. A munkaadók veszteségét 5 447.930 dollárra becsülik. Ami a lockontok sikert illeti, a statisztika szerint a munkaadók 151 esetben teljes, 7 esetben részleges sikert értek el, míg a munkások 123 esetben győzedelmeskedtek. Európában a krefeldi esethez hasonló csak egy volt: Kopenhágában. ahol 30.000 munkást zártak ki a munkaadók az épületasztalosok a fűrésztelepeket kényszerítették a lockontra. A vasiparosok a szén- és vaskereskedőket bojkottal fenyegették az esetre, ha oly vasiparosoknak adnak el szenet vagy vasat, akik a munkaadók szervezetén kívül állanak. Amennyiben mi a krefeldi esethez a szokottnál nagyobb jelentőséget tulajdonítottunk, az első sorban az, hogy a szociáldemokrácia harcaiban német területen ez az első jelentősebb ilyen ajta küzdelem. A másik pedig az, hogy a német sztrájkmozgalomnak erejüket a szociáldemokrata szervezetekből merítik s így a sztrájk rendszeren úgy jelentkezik, mint a szociáldemokrácia harca. Cikkünkben éppen a szociáldemokrácia harcainak szempontjából mérlegeltük a krefeldi eseményeket s azokra a vonatkozásokra mutatunk rá, amelyek a szociáldemokrácia fejlődése és az ilyen bérharc közt van. És ilyen szempontból a krefeldi eset kétségkívül elsőrendű érdekesség.

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** A keleti pályaudvarból ma délben 12 óra 25 percor induló személyvonatról, alig hagyta el a vonat a pályaudvart, egy úri kinevésű 30—35 éves nő leesett, vagy leugrott s a kerekét alá került, amelyek mindkét lábát és egyik kezét összezúzták. A szerencsétlen nőt a mentők a Rókus-kórházba vitték. Állapota életveszélyes. A rendőrség kiküldötte a kórházban ki akarta hallgatni, de — dacára annak, hogy eszméletlenül volt — nem akarta megmondani sem a nevét, sem pedig azt, hogy leest-e a vonatról, vagy pedig leugrott a rendőrség az ügyben folytatja még a vizsgálatot. A titokzatos nő fehérműben G. M. L. monogram van.

— **A Minta-kávécsarnok.** A Minta-kávécsarnok és ékezte a Dobány-utca 36. száma alatt van s Róna (Rosenfeld) Árpád az, aki nemcsak intézte beune az ügyeket de a főváros leggyalagosabb üzemeinek színhelyévé tette. A jeles helyiség két szobából áll. Az egyikben a beavatlanok fogyasztják a kávé s a nagyra süttöt turós süteményeket. A második helyiség, amelynek ajtaját titoktartó plüss-függöny fedí, ugyanazt a szerepet játszotta a Minta-kávécsarnokban, mint a panorámák ugynevezett extra-függöny. Ide csak a kiválasztottaknak volt szabad belépniük. A kiválasztottak odabenn zártkörben tanácskoztak. A kávé legalább ezt szokta okul adni, ha valakinek kedve támadt a plüss-függöny mögé kerülni. A plüss-függönyt azonban ma félretolta a rendőrség s fölfedte Rosenfeld ur zárt-körü társaságának üzemeit. A rendőrségnek már régen sejtése volt azokról a dolgokról, melyeknek Rosenfeld ur intézője volt s ezért egy ügyes detektívet bizott meg a dolgok földerítésével. A detektív bejutott a zártkörű társaságba, mert tudott alkalmazkodni az ott divó szokásokhoz. Jelenkezett és elfogadták. Engedelmesen húzta föl a női rubákat, melyeket fölkinált neki s megengedte, hogy Ellának nevezze. Ella csakhamar bejutott a zárt társaságba s volt alkalma konstátálni, hogy kivüle Ibolyka, Melanie és Biri is avval mulattatták a tükös társaság tagjait, hat öreg urat, hogy női öltözében táncoltak és pajkos kuplékat énekeltek. Ella szombaton jelentett telt a rendőrségnek a dolgokról s egyuttal tudomására hozta, hogy ma este teást lesz a Minta-ban. Így történt, hogy szombaton a rendőrség váratlanul megjelent a lebutján, letartoz-

tatott nyolc leányruhába öltözött legényt s átkísérte őket a VII. kerületi kapitánysághoz. Ez a nyolc legény volt a mulattató társaság. A mulatók pedig hat öreg ur, akik a helyszínen igazolták magukat. A rendőrség bejelentette az ügyet az ügyésznek, a kávé ellen megindította a vizsgálatot és ártírt az eljárásához, hogy a minta-ékezdétől vonja meg az iparengedelmet.

— **Pestvármegye évnegyedes közgyűlése.** Ma délután tartotta meg Pestvármegye közönsége évnegyedes közgyűlést a vármegyeház dísztermében **Benczky Ferenc** főispán önöklete alatt. A főispán üdvözölte a nagy számban megjelent bizottsági tagokat.

Fazekas Ágoston főjegyző felolvasta az alispán évnegyedes jelentését, amelyben az beszámol a mezőgazdasági egyesület állapotáról, az átalétezés és iparügyéről. A közgyűlés hozzájárult Pozsonyvármegye átráthoz a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény reviziója, Győr város képviselőinek átráthoz a párbajtűszövegny korlátozása és Pozsonyvármegye közönsége átráthoz a magyar nyelvnek az üzleti élet terén minél szélesebb körben való érvényesülése tárgyában hozott határozatukhoz. A budakeszi erdőknek az ékezdés város közigazgatási területéhez ieendő csatlósága ügyében, az elődóí véleménye az, hogy ne csatlósítsák az erdő a fővároshoz. Ezt már egészen a miniszter is kimondta, de Budapest közönsége újra felvette az e járást. A közgyűlés nem látván új indokot a főváros újratelvételeben, azt elutasítja. Félőp-szállás községe belépett az ottani fogyasztási szövetkezetbe. E határozatot megellebezte három odaváló kereskedő azért, mert az indítvány nem a kellő időben terjesztett elő. A közgyűlésen **Csávoiszky József** c. püspök mellett szólalt fel, hogy a leebbezt utasítsák el, **Gajary Géza** amellelt érvelt, hogy minthogy formaiiba van a községi határozatban utasítások a község új határozatához. **Baró Podmaniczky Géza** és **gróf Teléki József** ugyanilyen értelemben érvelve **Gajary** indítványát támogaták, amelyet a főjegyző és az elnök felvilágosításai után a közgyűlés magáéva is tett.

A központi választmány két helye megüresedvén, elnököl Jőispán szavazást rendelt el a két helynek betöltése végett. A szavazás eredménye a következő volt: Beadott összesen 75 szavazat. Ebből **Wolner** Tivadarról esett 49, **Gajary Géza** 46, **Babó Mihály** 19, **Krasznay** Ferenc 15, **Pozsgay** Miklósról és **Wodáner** Jánosra 4—4 szavazat; a többi leoszlott. Így tehát **Wolner** Tivadar és **Gajary Géza** országgyűlési képviselők választattak meg szép többséggel a központi választmány két üresedésben levő helyére.

A dunaharaszti római katolikus iskolát, mivel az egyház nem gondoskodik róla, államosítani akarja a község. **Csávoiszky József** címzetes püspök ellene van az államosításnak. **Rudnyánszky Gyula** ráckevei főszolgabíró igen helyes argumentációval az államosítás kimondását kéri, mivel az egyház nem gondoskodik sem a szükséges tanterekről, sem a megfelelő helyiségről. A közgyűlés kimondta, hogy utasítsák **Haraszi** községe hogy forduljon hivatalosan az illetékes egyházi hatósághoz, a szükségleteknek záros határidőn belül való pótlására és ha ez nem történik meg, úgy kéri fogják az iskola államosítását. Számos kisebb tárgyat elintézte után elnököl főispán a közgyűlést hoinapig napotta el.

— **Vasárnapi verekedés.** **Lefkovics Pál** kocsis tegnap a Lipót-kört és **Felsőrakpart** sarkán ment hazaelé, amikor több részeg ember utját állta. Szóváltás, majd verekedés támadt közöttük. Mikorra a rendőrök a nagy lármaára odaértek. **Kümmel** Rezső péklegény a földön hevert s a melléből patakzott a vér. A sebesültet a Rókusba vitték, a késelőt azonban nem sikerült elcsipni. A sebesült **Deáki** Ferenc rendőrt gyanúsítja a szurással, ez azonban nem igaz, mert a rendőrök nem rántottak kardot. A helyszínen megtálaták azt a feketenyelű kést, amelylyel a szurás történt.

— **A kivándorlók figyelmébe.** A közös külügyminiszter értesítette a belügyminisztert, hogy úgy Magyarországból, mint Ausztriából sokan vándorolnak ki Dél-Amerikába, anélkül, hogy a szükséges utazási igazolványokkal el lennének látva. Ennek az következménye, hogy utjukban a határon feltartóztatják a kivándorlókat és visszaküldik oda, ahonnan elindultak. A főkapitányság figyelmezteti azokat, akik Dél-Amerikába akarnak vándorolni, hogy a délafrikai gyarmatokban a kereseti és munkaviszonyok nagyon kedvezőtlenek. Okvetlenül megkivánják ezenkívül a Dél-Amerikába való bevándorlások szükséges igazolványokat. Különbösen is a délafrikai gyarmatokba való bevándorlást sok egyéb körülmény is megnehezíti. Ezért figyelmezteti a rendőrség a kivándorlókat arra, hogy ne hallgassanak az ügynökök csábításaira, mert a kivándorlás föltétlenül hátrányos.

(x) **Fiatal ember!** Kérdezze meg orvosát, akkor megtudja, hogy baját a **Santal Egger** gyógyvívja meg gyorsan és legjobban 1 üveg használati utastással együtt 3 K. a Nador-gyógytárban Budapest, Váci-kört 17. Postán bérmentve 3.40 K.

FŐVÁROS

(*) **Keoskeményi áldozatai** **Keoskeményi Győző** lopása miatt tudvalevőleg tegyelemi vizsgálatot indították **Szimély** kerületi pénztáros **Leypold** ellenőr, **Hoffmann** adóőpénztáros és **Pesti** Ferenc elüljáró ellen. A tegyelemi választmány Pestit fömontette, **Szimélyt**,

Leypoldot és **Hoffmann** pénzbírságra ítélte s **Szimélyt** és **Leypold** ellen a vagyoni felelősséget is kimondotta. A belügyminiszter most megváltoztatta az ítéletet. **Szimélyt** és **Leypoldot** hivatalvesztésre ítélte. **Hoffmann** kétszáz korona bírságot meghagyta, de a vagyoni felelősséget ő reá is kiterjesztette.

(*) **Obzárlat.** A főváros egyes kerületeiben az utóbbi időben sokszor fordulnak elő esetek, amikor hatóságilag állapítják meg a kőboroklyákban a veszteséget. Tegnap ismét az első kerületben fordult elő ilyen eset miert is a kerületi elöljáróság mint elsőöku közegészségügyi hatóság 40 napi obzárlatot rendelt el. Ezalatt a kutyákat otthon megköttve kell tartani, az utcára pedig csak pórázon vezetve s szájkosárral ellátva lehet kivinni. Az ez ellen vétőket 300 koronáig terjedhető bírsággal sújtják.

(*) **Adókvetés.** A kerületi adókövető bizottságok hoinap és a következő napokon tárgyalják a III. osztályu keresatód javaslatokat a következő h. r. sz. házak adóköteleit: A II. kerület 21-én a 2793—94—2900-ig, 22-én a 2931—2997-ig, 23-án a 2998—3086-ig, 24-én a 3077—38—3208-ig és 25-én a 3209—3322—3-ig, A III. kerület április 22-én a 4724—25—7676 új h. r. számig. A IV. kerület a 90—251 h. r. számig. Az V. kerület a bizottsága 21-én 791—830-ig, 22-én 831—849-ig és 23-án 80—875 h. r. számig. Az V. kerület b) bizottsága 23-én a 1145—548—1155—66/15-ig, 23-án a 1167—1224-ig, 24-én 1245—1236/4-ig és 25-én a 1236/5—1295/4 h. r. számig. A IX. kerületben 21-én a 8667—8714—17-ig, 22-én a 8715—8767-ig, 23-án a 8770—8818-ig, 24-én a 8815—8872-ig és 8874—8900 h. r. számig.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Operaház.** **Bonci**, az Operaház vendégművésze ma este **Faust** címszerében lépett föl. Az első és második felvonás után úgy viselkedett a közönség, mint az egyszeri ember, amikor először nyelt osztrigát: nem tudván, hogy jó-e ez az étel, vagy sem, azt se tudta, hogy milyen arcot vágjon hozzá. Almélködve kérdeztek az emberek: ez hát az a ienomenális tenorista, akiről regéket mesél a megelőző reklám és aki miatt annyira fölemlíték a helyiárat? Nos, való, hogy **Bonci** nem igazolta sem a reklámot, sem a fölemlített helyiáratat. — hanem azért a soképszerűség még sincs igaza. Nincs mit elvonnunk abból, amit **Bonci** első felépése alkalmából részletesen megírtunk: kitűnő vendégművésze az olasz *bel canto* fejedelme, akinek énektechnikája előtt enímul a bírálat és megcsóla a föltétlen magasztalás. De mindenesetre okosabban tenné **Bonci**, ha művészetét nem a színházban, hanem a hangversenyteremben érvényesítené. A szüifták világitása kegyetlen és rövidéletű benne minden, aminek nincsen érzéki tartalma. Üres árnyak a drámai helyzetek, amelyek estéről-estére csak ürügyül szolgálának az énektechnika ragyogtatására, — és első sorban csak teoretikus gyönyörűség akár a legkötelesebb iskolázottság is a hangverseny érzéki élete nélkül. **Boncinál** a drámai szerep első sorban kosztüm-kérdés: tegnapelőtt a mantuai hercegek, ma este **Faustnak** köpenyében ragyogtatta briliáns énektechnikáját. A hallgató beletáradt és ideges lesz. A Wagner-játékstil jellemző mélysége belénk ette magát és még az olasz és francia dalműben is karakter-lejt keresünk a kosztüm felett. Élet, diadalmas liktató élet kell a színpadra, még bangban is, — a merő virtuozság bizonyos idő múlva megbénít, mert dráma cselekvény keretében — engedelmet a banális szövezt — nem érdekes. **Bonci** művésze trakkot és hangversenytermet kíván. A **Royal**-teremben lázasan tombolt volna a közönség, amely az **Operaház** csarnokában ma este az első és második felvonás után kimért udvariassággal lekesedett, és pedig föltötébb hálát anult, mert **Bonci** itt is remekelt. A hidegséget a kerületet *castrinója* törte meg, amelyet soha föktelesebb előadásban nem hallottunk; a művészek meg is kellett ismételnie. Itália minden keszsége mosolyog énektechnikájából: lágy és oivadékony — bár megrogant — tenorja ezernyi árnyalatban tud vibrálni, hangvétele oly természetes, hogy szinte látjuk, mint lebben el ajtáról a hang, — lélekvetvétele mintha nem is ősmerna fizikai akadályokat, — pianója, mozavoceja, legatoja remek, — és különösen crescendoja páratlan, — halkan, észrevétlenül, szabályosan fokozódó, mint a hajnalodás. **Bonci** az Operaházban csak amatőröknek énekel és nem aratja a közönségnek azt a sikert, amely csak színpadi eszközökkel lehet elérni. **Faust** Valentinnel párbajt viv és **Faust** lesz a győztes. Ma este másként volt: **Valentin** kitűnő szemlélyesítője, **Tudács** győzött, aki mellett ismét tapasztorkánál tünettek.

(G-ly)

** **Népszínház.** A **Népszínházban** ma este, a **Cigánybaróban**, tenorista-vendég, **Déri Jenő**, énekelte **Barinkayt**, akinek erőteljesen csengő s emellett lirikusan lágy tenorhangja az Operaház színpadáról eléggé ismeretes. **Barinkayja** énekelbilég élvezetes és kitogastalan volt, hogy játékbeli fogyakozásai előtt jótékonyan akár szemet lehet bunyni. Az előadásnak **Hugyi** Aranka remek **Saffija** és **Lelöcsky** **Giza**

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Egy kapitány tüzelmel. Pár évvel ezelőtt katonai irodája volt *Domnke* János os. és kir. nyugalmazott közfőhadsergeje i kapitányának a fővárosban a Kerepesi-bazár épületében. Az iroda jövedelme azonban nem volt elég a kapitány ur költséges passzióinak lefedésére. s hogy pénzt szerezzen, bühös manipulációkba kezdett. Mikor aztán a feljelentések egyre sürűben érkeztek be ellene, a kapitány ur székesben keresett menedéket. A budapesti törvényszék most érendelte a megszökött katonatisztnak országsszerte leendő körözését.

§§ A hitel híradás. *Lusztig* József és *Szágány* Lajos a múlt év szeptember 1-én *Szágány* és *Lusztig* cég alatt lényeg cipőárúüzletet nyitottak az Erzsébet-köruton, anélkül, hogy pénzüket lett volna. Az üzletet hitellebe vásárolták árakkal szerették fel s mindenféle azt híresztelték magukról, hogy milyen rendezett pénzügyi viszonyok között élnek s hogy *Lusztig* csakhamar egy dugszagdag bécsi nőt vesz nőül. Ilymódon sikerült is nekik egy csomó gyórost és nagykereskedőt hitelezésre bírni. *Stern Bernát* és társa cég 579, *Rich. Fassel* és társa cég 323, *Goldberger* és *Kohn* cég 443, *Rie* és *Frankl* cég 921, *Friedrich Rie* cég 306 és *Vasvári Simon* cég 236 koronányi árukat adott hitellebe az új cégnek. Egy hónap muiva *Lusztig* és *Szágány* potom áron eladták az összes üzleti árukat s egyéb ingóságait is pénzre tévén, október hó végén megszöktek a fővárostól. Szökésük után derült csak ki, hogy *Lusztig* és *Szágány* előre megfontolt terv szerint játszották ki hitelezőiket. A szökvény kereskedőket azonban csakhamar elotgáták s letartóztatták. A budapesti büntetőtörvényszék ma vona őket felelősségre hatrendbeli csalás büntette miatt. A tárgyaláson, melyen *Pap Géza* bíró emékölt, a kéarsult cégeket dr. *Pollacek* Sándor ügyvéd képviselte, vádlottakat pedig dr. *Brachfeld* H. és dr. *Egynár* M. ügyvédek védték. A tárgyaláson *Szágány* beismerésben volt. Vádlottarsa és volt üzleti kompanistája azonban megkísérelte a védekezést, de kiderült róla, hogy a nősiüési számdék s a dugszagdag mennyasszonyról természeti bírek pusztá mesék voltak. A törvényszék dr. *Poigár* atyegszet vadjára *Szágány* Lajost 10 hóvi, *Lusztig* Józsefet pedig egyévi börtönrre ítélte 4 rendbeli csalás miatt. *Lusztig* Józsefet, mint gahoiás illetőségű egyént a törvényszék örökre kitiltotta az ország területéről. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, de a vádlottak és védők felelőbbek.

§§ Körözött tanító. A karlsruhei törvényszék elotgató-parancsot adott ki *Huber* Eugen tanító ellen, mert rutni visszaélt a szülőik bizalmával akik serdülő leánygyermeküket az ő oktatására bízták. A körözéssel szerint *Huber* csak németül beszél s mivel több hangszerezen játszik, valószínű hogy valahol egy zenekarban keresett magának foglalkozást.

TÁVIRATOK

Berlin, április 20. A Wolff-ügynökség jelenti *San Domingó*ból e hó 19-éről: Egy amerikai és egy olasz hadihajó van jelen. Németország, Anglia és Spanyolország konzulátusai a Vineta cirkáló oltalma alatt állanak.

Konstantinápoly, április 20. Az orosz állomáshajón délután gyászistentisztelet volt *Scerbináért*. Este a holtesetet tovább szállították *Sebastopolba*.

A cár reformja.

Pétervár, április 20. Miklós cár a további iskolai reformokra nézve a következő alapelveket állapította meg: A klasszikus gimnáziumok fennmaradnak, de tulnyomó részükben a görög nyelv nem lesz kötelező. A gimnáziumi tanulmány elvégzése az egyetemi tanulmányokra jogosít, a bétosztályon reálisokla elvégzése jogot ad a felsőbb műszaki kiképzésre való beosztásra, a tervezett hatosztályu reálisokla elvégzése az állami szolgálatra. A vidéken a műszaki szakképzés lehetőleg elmozdítandó. Különös figyelmet kell az iskolában fordítani a vallásos, erkölcsi és hazafias nevelésre. továbbá intézkedni kell, hogy a tanítók az iskolai reformnak megfelelő kiképzést nyerjenek. A tanintézetek bizonyos csoportjának tanulói számára internátusok állítandók fel.

Uj khinai alkirályok.

Peking, április 20. *Csengcsuansant* Kwantung és Kwanszi alkirályává, *Hsziangot* pedig Szeosvan alkirályává nevezték ki. Mind a kettőt erélyes embernek tartják.

Hsziangnak Szeosvan alkirályává való kinevezésében az angolok ottani érdekeinek komoly veszélyeztetését látják. A múlt vasárnap érkezett meg az első vonat *Csingtauból* *Tulungosuiuba*.

Loubet Algirban.

Tlemoen, április 20. *Loubet* elnök ma délelőtt az ondsai alatt fogadta, aki azt mondotta, hogy kötelességének tartotta, hogy üdvözölje egy nagyhatalmaságnak a fejét amelyvel hogy barátságos viszonyban lehet, szerencsésnek tartja. *Loubet* megköszönte ezt az üdvözlést, amely azt bizonyítja, hogy Marokkóban ismerik Franciaország érzelmeit. Az elnök gyönyörű puskát ajándékozott az amelnek. Azután az elnök az

onazának egyházi rendének főnökét fogadta, akinek székhelye Marokkóban van, de Algirban is igen sok híve akad. A főnök köszönetet mondott *Loubet*nek azért, hogy Franciaország oly sokszor tanusított jóindulatot rendjének tagjai iránt. *Loubet* elnök a főnöknek a becsület-rend lovagkeresztjét adományozta.

A francia kongregációk.

Páris, április 20. A megyetanások ülészakának megnyitása ma nevezetesebb incidens nélkül történt meg. Több megyetanás határozatokat hozott, amelyekben helyesti a kormánynak a kongregációkkal szemben követelt politikáját. Maine et Loire és Vendée Loire megyék tanásai határozatokat fogadtak el, amelyekben tiltakoznak a kongregációk elűzése ellen.

Páris, április 20. A pápai kuria azt az utasítást adta ki, hogy azok az apácák, akik zárdáik bezárása után már nem helyezhetők el tulszúolt anyaintézetekben, rokonaiknál vagy tiszteletreméltó nőknél menhelyet kereshetnek. Ebben az esetben levethetik apácaruháikat, de méltó ruházatban kell járniok és otthon az apácaruha valamely jelvényét kell viselniök. A szegényes és az engedelmesség fogadalmától részben fölmenthetők.

Grenoble április 20. A vizsgálóbíró a kart-hauziak kolostorába ment, hogy *Rey* abbét és *Michel* pátert a milliós vesztegetés ügyében kihallgassa. *Rey* abbé a vizsgálóbíróknak írásban adta át valamását amelynek tartalmát titkolják. *Michel* páter egyáltalán vonakodott a vizsgálóbíró fogadni.

Algir új kormányzója.

Páris, április 20. Algirből jelenti: *Jonnart* kinevezése főkörmányzóvá kedvező hatást tett.

Páris, április 20. Félhivatalos jelentés szerint *Jonnart* képviselő véglegesen elfogadta az algiri kormányzói állást. *Jonnart* kinevezését *Loubet* elnök visszatérése után fogják közzétenni. *Jonnart* egy ízben már volt Algir kormányzója.

Az amerikai haditengerészet állapota.

London, április 20. Az amerikai észak-atlanti hajóraj hadihajóit az utóbbi időben többrendbeli balceset érte. A *Daily Telegraph* erre nézve Washingtonból arról értesül, hogy a balesetek közül néhány komolyabb jellegű volt, mint ahogy eddig nyilvánosságra jutott. A kipróbált tisztekben és kiképzett mérnökökben való hiány, valamint a hajószemélyzet nagy részének hiányos kiképzése gondot okoz Mondy államtitkárnak és a tengerészeti hivatal többi hivatalnokainak. A tengerészeti kormányzat számos tisztnak nézeteszerint, az amerikai haditengerészet siralmas helyzetben van. A legutóbbi időben történt balesetek után az észak-atlanti sorhajóraj, melyet a téli hadgyakorlatok befejezése után a leghatalmasabb hajórajnak mondtak mindazok közül, amelyek valaha amerikai lógó alatt hajóztak, szolgálatra képtelenné vált. Most csupán a *Kenserge*, *Alabama* és *Illinois* páncélhajók képesek megtenni a tervezett cirkáló-utat az Azori-szigetekre, valószínűleg azonban elmarad ez az ut.

Ellenszeggű katonák.

Marseille, április 20. Hatvan katona, akinek a *Cyros* gőzessel husvéti szabadságáról vissza kellett volna térnie *Korzikába*, a szolgálatév tisz erélyes felszólítása dacára a vihar miatt nem akart hajóra szállni, amiért is visszavitték őket a St. Jeans-erőd kaszárnyájába. A hadügyminiszter vizsgálatot rendelt el ebben az ügyben.

A krétai ásátások.

Athén, április 20. Az olasz archeologiai expedíció *Kréta* szigetén *Herakleion* közelében a régi *Faisztosz* helyen gyönyörű palotát és sok rendkívül érdekes tárgyat talált. Ezek a leletek hasonlók azokhoz, amelyeket *Knoszosban* találtak. Az ásátásokat folytatni fogják.

Vasuti katasztróta.

New-York, április 20. A Lak-Erie vasut gyorsvonala, mely tegnap reggel indult el *Chikágóból* *New-Yorkba*, ma reggel 3 órakor *Redhouse* mellett (New-York állam) teljes sebességgel nekiment egy tehervonatnak. A gyorsvonat három hálókocsija és két más kocsija meggyulladt. Két nő és egy gyermek a lángok martaléka lett.

A haiti forradalom.

New-York, április 20. St. Thomasból jelenti egy távirat: Egy gőzös, amely április 15-én indult el *Santa Domingó*ból, azt jelenti, hogy még napról-napra vannak kisebb csatározások. Egy olasz hadihajónak egyik matróza megsebesült.

Santo Domingo, április 20. *Vasquez* elnök kénytelen volt a *Concepcion-erődöt* elhagyni, mert tűz támadt, amely *Ciudad Nueva* és *San Carlos* külvárosokat elhamvasztotta. A lövdözés még egyre tart.

Köszönetkérdés.

Bécs, április 20. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) *Buza* (íszavidéki) 8.50—8.90. *Rozs* 01 filérrel szilárdabb, pestvidéki 7.20—7.25, tehermegyei 7.—20; tengeri 6.40—6.64; zab 6.40—6.65 korona.

KÜLÖNFÉLÉK

Kérdés.

Ma még szilajul feldobog a szívem,
Ha valaki a nevedet kimondja,
S lobogva szökken bitor színbe arcom
A látásodra.

Ma még kívánom reszketőn, epedve,
Hogy szomju vágygyal csókolnád az ajkam
S ha átkorolná, még az üdvök üdve
Átutna rajtam.

Ma még lázongva nézek fel az égre,
Elkinzód lelkem megnyugodni nem bír
És vad tusában végzet ellen küzdve,
Zokogva felsír.

— De holnap, ah ki tudja, hogy lesz holnap?
Hiszen az élet — mint a folyam habja
A kövek élet — sóvár vágyainkat
Elotompitgatja.

S eljő a nap, hogy nem borít el többé
Nevedre forró, bús emékek árja,
S amit megváltanék ma lelkem üdvén:
Holnap — ki bánja?

— Sebek begyógyulnak, megnyugszik minden,
Segítve lesz a sok felsíró jajon...
... De mondj: elfáslut szivem, vágyak nélkül,
Jobb lesz-e vajjon?!

Jörgné Draskóczy Ilma.

+ A világtállítás osodái. A St-Louisban tervezett 1904-iki világtállításon az amerikai vállalkozó szellem sok mindentel osodát halmoz össze. Egyik vállalkozó a zsidók táborozását mutatja be a sivatagon, ugy amint a biblia leírja. A dél-afrikai *Debeers-Company* a világ legnagyobb gyémántját állítja ki, amelynek sulya százhuszonnygy karat s így még tizenöt karattal nagyobb a világhírű *Kohinoor* gyémántnál. Ennek a drágakőnek az értékét öt millió koronára becsülik. A világ legnagyobb ösvérét egy *Murray* nevű amerikai állítja ki *Missouri* államból. Ez az ösvér hat láb magas és a sulya ezerhatszázöt font. Amerika legrégebbi pálinkaüvegét *Farmer Edwárd* jelentette be a texasi *Grunderville*ből. Ez az üveg százhuszonhét éves és 1776-ban készült *Adams* és *Jefferson* pennsylvaniai gyárában, az egyik oldalát *Washington* arcépe, a másik oldalát az amerikai sas disziti. Ezt az üveget eddig mindig a kiállító családja használta.

+ Exotikus vacsora. Kamerunban egy hivatalnok felsőbb óhajra egy kis körútra indult kerülétkében. Néhány lelete kísérelében benyomult az óserdőkben is, ahol csak észrevelt tudott magának utat törni, vagy pedig az elefánt- és bölény-csordáktól letaposott ösvényen kellett haladnia. Egyizben egy félig kiszáradt patak partján üttöt éjjeli szállást.

— A magunkkal hozott élelem, — írja ennek az utnak rajzában, — időközben elfogyott. A fekete legények azonban nem estek kétségbe. Fogtak a fűben egy hatalmas vipérát, volt vagy másfél méter hosszú. Azt megcsütötték, földarabolgák és jóétvágygyal falatoztak belőle. Más legények a patakból kifogtak egy fiatal krokodilust és ugy falták, mint valami ritka jó osemegét. A törzsfőnökük ta'alt a patakban egy teknősbékát és egy hatalmas, tropikus szarvasbogár-félt. Minthogy a teknősbékát nem volt kedvem megköstolni, megpörkölte a tűzőn a szarvasbogarat és barátságos mosolylyal lemondván e kiváló osemegéről, megkínált vele, mondván, hogy: — Jó étvágyat!

+ A könyvnyomtatás a perszáknál. A könyvnyomtatás művészetét *Perzsiában* csak 1820-ban ismerték meg és akkor és pedig csupán *Teherán* és *Tabis* városokban. Mai napig sem honosodott meg ebben a keleti bírodalomban a könyvnyomtatás. *Teheránban* 1873 óta megjelenik ugyan egy hirlap, amelyben az akkori uralkodó *Nasr-Eddin* sah is közölte állítólag vadászaklandjait; most azonban könyveket és hirlapokat majdnem kizárólag litografiai uton állítanak elő. Hogy miért nem honosodik meg a könyvnyomtatás *Perzsiában*, annak az az oka, hogy a könyvnyomtatás monoton külseje nem elégti ki a perszák szép íránt való érzékét, míg a litografálás sokkal könnyebben és szebben ábrázolja a persza írásművészek díszes írását.

KÖZGAZDASÁG

Ipár és kereskedelem.

A Budapesti Villamos Városi Vasút Részvénytársaság ma délelőtt tartotta a XII-ik évi rendes közgyűlést, dr. Falk Miksa országgyűlési képviselő elnöklése alatt.

Az igazgatóság részéről előterjesztett jelentés megemlíti, hogy a múlt évben a vasúthálózatot a sertes-közvágónídi vonalon kívül kiegészítették a köztemetői vasút egy részén még hiányzó második vágányival, kiegészítették továbbá a nyugati pályaudvar előtt lekvó körüli végállomás vágányzatát s új vágány-összeköttetést létesítettek a körüti vonalnak a Baross-utcai, ugyazintén a Podmaniczky-utcai vonallal való keresztezésében. A kocsi-állomány 10 új motoros-kocsival gyarapodott. Az igazgatóság-nak a közforgalom igényeinek a kielégítésére irányuló törekvései ismét közelebb jutottak a megvalósításhoz; ilyenek az Eskü- és Petőfi-téri állomások összeköttetése, a Viktória-malomig vezető új vonal, a Király- és Baross-utcai vonalak meghosszabbítása. A két utóbbi keresztülvételről olyan súlyos tárgyalások születtek, hogy előlük egyetlen hatóság sem zárkózhatik fel többé. Azzal a rendelkezéssel szemben, amely a kocsik beise ebben az állóhelyeket megszünteti, a perrenokon pedig azok számát lecsökkentette, egyelőre csak arra szorítkozik az igazgatóság hogy az álláspontját a január hónap 9-ikén a minisztériumban megtartott értekezleten jelezte s épp úgy, mint ahogy a közlekedés közönség jogos kívánalmainak kielégítésére törekszik, ugyanúgy törekszik arra, hogy a részvényesek érdekeit ebben a messzeható kérdésben megővje. Indítványozza az igazgatóság; mondja ki határozatiilag a közgyűlés, hogy a 12 millió korona alapíték 10.000 darab egyenként 200 kor. névértékű bemutatón szülő részvény kibocsátásával 14 millió koronára emeli s föntartalmazza az igazgatóságot, hogy az új tőke beszerzéséről, a részéről meghatározandó időpontban és a részvényesek elővételi jogának fennmaradása mellett, a saját hatáskörében gondoskodjék s ehhez képest az alapszabályt megfelelő módon változtassa meg. A tiszta nyereség, amely fölösztásra vár, 884.453 korona 42 fillér s az igazgatóság javasolja, hogy ebből, az alapszabályoknak megfelelő levonások után, részvényenként 14 koronát (7 százalék) fizessenek ki, az élvezeti jegyek szelvénye pedig 4 koronával váltassanak be. A közgyűlés a felmentvényt, a jelentés tudomásul vétele után, minden irányban megadta. Steiner, Brunauer és Fuchs részvényesek egyrészt az állóhelyek ügyében, másrészt az új kibocsátás dolgában intették kérdést az igazgatósághoz, Steiner József elmondja, hogy az állóhelyek eltörlése is azokhoz a hatóságok követelésekhez tartozik, amelyekkel a hatóságok utalnan előállanak s amelyekért ellenszolgáltatással soha sincsenek. Azt hiszi, nincs joga a hatóságnak arra, hogy az állóhelyeket megszüntesse, mert az érzékenyen károsítaná a részvényeseket. Főkéri az igazgatóságot, hogy a szerzett jogoknak érvényt szerezzen. Hasonló értelemben szölt Brunauer részvényes, kívánva, hogy ha a jogok elközbítésére kerülne a sor, azt a törvényes uton védelmezhesse meg. Szölt az új részvények kibocsátásáról is, kívánva, hogy a módokat tudassák. Hübnö József vezérigazgató kéri a közgyűlést hogy az állóhelyek dolgában ezáltal ne hozzon határozatot. Az igazgatóság mindent el fog

követni, hogy az érdekeket megővje. Ehhez a nézet-hez az elnök is hozzájárult, kijelentve, hogy az igazgatóság mindent meg fog tenni, hogy a társaság jogait semmitféle esorbát ne szenvedjenek, ami a részvények kibocsátását illeti erre is megnyugtató választ ad az elnök és Lukács József igazgató. Mindezt tudomásul vette a közgyűlés s azután a most kilépett igazgatósági tagokat: Falk Miksát, Kohner Agostot, Lukács Józsefet és Werner Adolfit újból egyhangulag megválasztotta.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében elhatározta eddigi 2.400.000 korona alapítékének 5.000.000 koronára való felemelését. E tőkefelemelés keretűlvelel végezt az igazgatóság a május 6-ikára egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy 6500 darab egyenként 400 korona névértékű új részvény bocsátassék ki, melyekre néve az eddigi részvényesek alapszabályszerű elővételi joga a névérték befizetése ellenében biztosíttassék.

A kereskedelmi segélyegylet tegnap tartotta maróthi Fürst Bertalan igazgató elnöklése alatt az évi közgyűlést. A közgyűlés a jelentés tudomásul vétele után Földes Lipót indítványára az elnökségnek és választmányának köszönetet szavazott sikeres működéséért. Az ezután megjelölt választásoknál elsősorban közfelkiáltással megválasztották elnöké újjal maróthi Fürst Lászlót, utána pedig megválasztották az igazgatóságot: Klein Berthold, Sándor Pál, vásárhelyi Wodjána Hugó, a választmányba: Kohn Vilmos, Hermann Vilmos, Adler Károly, Huiray Lajos, Róna Hugó, Rosenberg Adolf, Knapp Mór, Kertész N. Ignác, Bruck Sándor, Spitzer Mark, Vajda Mór és Weisz David, a felügyelő bizottságba: Ernst Adolf, Junker József, Keleti Péter, Kosch Jakab, Balla Vilmos és Sas Margit.

Vasúti áruorgalmunk a balkáni vasutakkal a f. év február havában, Zimony-Beigrádán át, a kivitel irányban tavalyhoz képest mintegy 40%-nyi emelkedést mutat, amennyiben átvitelt összesen 5960 tónna áru (1902: 4260 t.). Legnagyobb kiviteli cikk volt a cukor, amelyből 1400 tonnát (+ 516) vittek ki; utána következnek a vas 806 (+ 96), a hasznosítók 474 (+ 148) és a szesz 436 (+ 240) tonnával. A behozatal 4320 tónna (+ 40) volt; ebből a mennyiségből 780 tónna (+ 380) aszalt szilva és szilvaizre, 830 tónna (- 150) tojásra, 1270 tónna (+ 536) friss húsra és ledit baromfiára esik. Az év eleje óta február hó végéig az összes vasúti kivitel Zimonyon át az idén 12.010 tónna áru volt, ami 3180 tonnával több, mint a múlt évben és az áthozatal 8660 tónna, ami 1000 tonnával több, mint a tavalyi behozatal.

A budapesti kereskedelmi testület ma délután tartotta rendes évi közgyűlést Hull Tivadar elnöklésével. Az egyesület a lefolyt esztendőben a szakoktatás és az általa fenntartott humánus intézmények fejlesztésének kérdéseivel foglalkozott. Kibívtették a kereskedelmi akadémiát, amely most már bátran versenyezhet a külföld bármely hasonló intézetével; megnyitották a kétéves felsőbb tanintézetet, amely magasabb kereskedelmi kvalifikáció elnyerésére alkalmas. Meltó helyet foglal el a főváros körháza között a kereskedelmi körház, s vele kapcsolatosan az egyesület betegsegítő-pénztára, amelynek tagjai immár 11.000-re szaporodván, minamar aktuálissá lesz a körház kibívtetésének kérdése. Az elnökséssel fogadott előnki megnyitó beszéd után dr. Dalnoki Béla egyesületi titkár

előterjesztette az évi jelentést, amelyet a közgyűlés tudomásul vett s ennek kapcsán hálás köszönetét nyilvánította Hull Tivadar elnöknek, az egész vezetőségnek s az egyesületi titkárnak. A vagyonmérleg és számadások tudomásulvétele és a jövő évi költségvetés megállapítása után a közgyűlés Sigmund egyetemesi tag indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Hull Tivadar elnök alakoskét megválasztja s a tanácslemben felüggeszti.

Az Anker élet- és járadék-biztosító-társaság ma (április 18-ikán) tartotta negyvennegyedik rendes közgyűlést. A nyereményrészesüléssel A osztályok szerint biztosítottaknak az évi díj 20%-a, a B osztályok szerint (emelkedő osztály) biztosítottaknak, a biztosítás tartalmához képest, az évi díj 27, 24, 21, 18, 15, 12 és 9%-a fizetetik ki nyereményosztalékal. A biztosítási állomány 511 millió korona, az összes vagyon 168 millió korona, melyből Magyarország értékpapirokban, ingatlanban és jelzálogokban 29 millió van elhelyezve. Az 1902. évi részvényzelvény 200 K.-val váltatik be.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy Orkhi állomását a személyszállító hajóforgalom részére ismét beszűntette.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 36.60 korona pénzben, 37.60 korona áruban. — Bésében a kontingentált készáru 39.— korona pénzben, 39.40 korona áruban.

Serteskonsumvásár. (A székesfővárosi sertesvásár és közvágóhidú intézősége.) Április 20-ikán. Főhajtás: Zsirterés, egymint öreg I. rendű 350 kilogramm fölül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm fölül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussterés egymint: nehéz 800 kilogramm fölül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 252 darab. Előző napi maradvány 113 darab, összesen 369 darab. Eladottak 352 db. Maradvány 17 db. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzeték: Zsirterés: Öreg I. r. 350 kg.-on fölül 100—116 fillér; II. rendű 280—350 kilogramm 98—104 fillér; selejték 98— fillér; silány — fillér; fiatal nehéz 400 kilogramm: fölül 105—112 fillér; fiatal közép 220—300 kilogramm 98—100 fillér; fiatal könnyű 220 kilogramm 98—104 fillér; süldő — fillér; malac — fillér; Hussterés: Nehéz 800 kilogramm fölül — fillér; könnyű 140—300 kilogramm — fillér; süldő 80—82 fillér; malac 40 kilogramm — fillér; Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban.

A budapesti gabonapózsda.

Budapest, április 20.

Szárd irányzat mellett 32.000 métermázsá buza került a forgalomba 2 1/2—5 fillérel magasabb áron. Rozsban tartott volt az irányzat. Tengerben nyugodt volt az irányzat. Zabban nem változtak az árak.

Eladottak:

Buza, Tiszavédelki: 900mm. 81 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 82 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 81 1/2 k.

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Írta: WILKIE COLLINS

(72)

Az az asszony erre elkezdett fecsegni rólam és ügyeimről és ném élets tekintete azonban levonta abból a csilhatatlan helyes következtetést. Házasságom következtében az „okos” családok megszakitottak velem minden összeköttetést. A tények beszélnek magukért. Olyan emberek, akik korábban megszoktak látogatni és hívní, vagy akik távollétben imri szoktak, most teljesen elmaradtak.

Némiképp sikerült megnyugtatom vegre kis feleségemet, bizonyítva neki, hogy az emberek és régi ismerősök viselkedése csöppet sem bánt. De a seb még volt és bármennyire jelentéktelennek látszott is az eset, mégis elhatároztam, hogy ezután elmentek még meggyőződésemot követem és nem indulok még megmaradt barátaim tanácsai után.

Életem jelentéktelen sikereit csakis a szószéknek tulajdonítom. Ahogy mondani szokás, népszerű hitészónok vagyok, de sohasem éreztem bensembem valami túlságos örömet nevem népszerűségén és nem voltam valami különös véleménynyel ama eszközökről, amelyek e népszerűséget megszerezték számomra. Mindenekelőtt nem becsülöm sokra az ékeszölést mint szellemi képességet. Nincs még egy művészet, amelynek a siker feltételei oly könnyen elérhetők és amelynek gyakorlatánál oly gyakran tartanak valamit mélyen átgöngölni, ami pedig egészen felületes dolog. Aztán mily szegény az ékeszölés művésze az elért eredményekben! Vegyük például a magam esetét. Hányszor tüzeltem én testtel-lelékkel a női ruházat frivol kinövéséi ellen — a hamis hajzat, a rizzpor és festékszerek ellen! Hányszor állí-

tottam pellengérré a mostani kor megvásárló-hatóságát és materiális irányát, a korrupciót és a tisztességtelen kereskedelmet, amelyek előkelő és alacsony ranguknál egyaránt feltalálhatók. Mi jót alkottam buzgólkodásommal? Eppen azokat gyönyörködtettem, akiket meginteni volt céloom. „Gyönyörű szónoklat! Szébben beszélt, mint valaha! Máskor féltem az egyházi prédikációtól, — tudja, most már szinte sóvárogom utána.” Ilyen és ehhez hasonló szokott lenni vasárnapi prédikációm hatása. Hétfőn a nők újra elsietnek a divatruhá-üzletkebe, hogy az nap még több pénzt pocskoljanak el, mint máskor; a férfiak megint üzleteik után szaladnak, hogy még többet nyereszkedjenek, mint máskor — és az én kereskedőm, aki vasárnapi ruhájában himnuszt zeng rólam, hétköznapon felgyűrt ujjal hamisított cukrot árul kedvence papjának.

Az elmúlt években gyakran éreztem, hogy kizűzött pályám elé az ily viszásságok akadályokat gördítenek. Elkeseredtem éreztem ezt abban a pillanatban, amikor lemondottam lelkesi hivatalomban, és most is nagy mértékben hatnak reám.

Meguntam a szószéken oly könnyű szerrel elért sikereimet. A green anchor fiddsi szerencsétlenek közt kitéjtett működésem tiszteletet keített bennem magam iránt, szeretetet és bizalmat hivatalom irányában. De nem lehet és nem szabad oda visszatérnem; most nincs jogom kockáztatni egészségemet és életemet. Nincs más választásom, mint vagy újra hitészónoki állást vállalni, vagy elhagyni Angolországot. Egy eredeti néplaj közepette, ahol mások nincsenek, a nagy amerikai föld távol, termékeny Nyugatán — boldogam elhetnék nőmmel és jót tehének felebarátaimmal és szerény, csekély jövedelmünk fedezhetné szükségleteinket. Így rajzok magam elé egy keresztényhez méltó életet, tele szeretettel, megelégedéssel és boldogsággal, kötelességekkel és munkával. De mi vár reám, ha megfogadom barátaim tanácsát és itt maradok? Olyan munkásság, amelytől megundorodtam, mert már rég megszűntem becsülni; kicsinyes bosszantások, ame-

lyek ném személyében támadnak meg és neki fájdalmat okoznak. Ha csak magammal kellene törődöm, dacolnék a legnagyobb gaszágokkal is. De Mercyre kell gondolnom. Mercyre, aki drágább nekem, mint saját életem! A szegény nők csak a másik világban élnek. Az az egyetlen példa megtanított, hogy mit kellene szenvednie nőnek barátain közelében — az isten bocsása meg hibámat, ha a barát fogalmával vissza kell élnem? Szabad-e új keserűségnek kitennem nőmet — és ezt oly pálya kedvéért, amelynek jutalmát már rég nem becsülöm? Nem! Boldogok, szabadok leszünk mind a ketten! Az isten jó, a természet nemes, a szeretet igaz, úgy az új, mint az óvi-lágban. Elmegyünk az újvilágba.

Harmadik kivonat.

Alig tudom, vajjon helyesen vagy helytelenül cselekedtem-e. Lady Janet előtt fölemlíttem tegnap, hogy mily különösen fogadtak az emberek Londonba való visszatérésemkor és hogy nőmet az fájdalomra érintette.

Nagynénem az ügyet a maga szempontjából nézi és azért könnyedén veszi. — Önnek, Julian sobasem volt érkeke a társadalom irányában és nem is lesz soha, — szölt a lady. — A szegény ostoba emberek egyszerűen nem tudják, hogy mit tegyenek. Várnak arra, míg valamely előkelőbb egyén megmondja nekik, vajjon akarják-e vagy sem a házasságot. Szóval, arra várnak, hogy én putassam nekik az utat. Tekintse elintéztetnek. Én meg fogom nekik mutatni az utat.

Azt hittem, hogy némém tréflál. A mai esemény bebizonyította, hogy borzasztó komolyan gondolta szavait. Lady Janet fényes bált rendezett és meghívta Mablethorpe Houseba minden barátját és házában minden ismerős családját, tudatva azt is, hogy az ünnepelt mr. és mrs Julian Gray házassága örömeire rendezi. En eleinte nem akartam megjelenni az ünnepélyen. De legnagyobb meglepetésemre Mercy némém mellé állt. Emlékeztetett rá, hogy mind a ketten annyi hállával tartozunk lady Janetnek, hogy e legújabb

Napirend.

Napár: Kedd, április 21. — Róma-katolikus: Anzelm. — Protestáns: Anzelm. — Görög-ország: (április 8.) Husvét kedd. — Zsao: Nisan 24. — Nap kel: 6 óra 45 perckor. — Nyugszik: 6 óra 40 perckor. — Hold kel: 1 óra 43 perckor éjjel. — Nyugszik: 1 óra 11 perckor délután. — A nap reggel 7 óra 59 perckor a bika jegybe lép. — A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. — A képviselőház háziugya fogad délelőtt 11 órától 12-ig. — Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Tavasz kiállítás a Múcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától 5-ig. Belepódi 1 korona. — Fényképes kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—6-ig. Belepódi 1 korona. — Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig. — A földművelésügyi múzeuma (Stefánia-ut 14.) Nyitva délelőtt 9 órától 6 óráig. Belepódi 1 korona. — A fővárosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig. — Az agyancműv. ártások és múzeuma. Megtekintéskéi egész nap. III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyierdekű vasút a Palfly-terrről.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. — Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. — Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. — Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 8 órától 12-ig. — Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belepódi 60 fillér. — Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaktanárság, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a vár-szigeti iparcarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

északnyugaton tetemes, így Arvaváralján 36 cm., Selmeczbányán 40 cm. Hóvihart jelentenek Rorsnyórról, Losoncrról, Selmeczbányáról, Vágsegyéről, Nagyszombatról, Alsó-Vereckéről. A lecsapások az ország többi részén csaknem teljesen megszűntek. A nagy májdnem általános volt. — A depresszió, melynek mélysége növekedett, a Keleti-tengerre nyomult és Anglia felől is sülyedt a levegőnyomás. — Európa időjárásáról adatok hiányában jelenséi nem adhatunk. — Küldés: A hőmérséklet emelkedésével változóan felhős s inkább csak az északi részekben még csapadékal.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, április 20. — Hazánk északi részén a viharos és csapadékos idő a legtöbb helyen ma reggel is tart és a többnapos hőmérséklet

Kérjen csak!

BECHER FELE KARLSBADI ANGOL KESERŰ LEGJOBB GYOMOR LIKÓR Joh. Becher Liqueur fabrik, Karlsbad ALAPITVA 1807. Tetsék megkóstolni azután itélkezni! Raktár Budapestben: Lohmayer J. E. Károly-körút. Nagyszomben: Winkler József.

Advertisement for Thierry A. gyógyszerésztől. 'Egyedül valódi angol Balzsam Thierry A. gyógyszerésztől'. Includes an image of a woman and text describing the balm's benefits for various ailments.

Advertisement for HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN. By Irta: KNORR LAJOS. Discusses legal aspects of marriage and divorce.

Advertisement for Most jelent meg! 8 nyolczadik pont. By irta: Murgur. Ford: Szerdahelyi K. Includes a list of plays and their authors.

Advertisement for Titkos betegségek. 'Dr. Kajdacsy v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos'. Promotes treatment for various secret diseases.

Advertisement for Dr. FABINYI. 'specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos'. Focuses on venereal diseases and other medical conditions.

Advertisement for GUMMI. 'Nagyr. Orvosi Múzeumban'. Promotes a medicinal product for various ailments.

Advertisement for Constantin abbé. 'Dráma egy felvonásban. Irta: ifj. Hegedűs Sándor'. Includes a list of plays and their authors.

Large advertisement for 'Forgalmi kimutatása a bosznia-hercegovinai vasutaknak 1903. március hóról'. Includes a detailed table with columns for 'Időszak', 'Szállított személyek száma', 'Áruk tonnában', 'Bevétel', and 'Összehasonlítás az előző 1902. évről'. Also includes the text 'Forgalmi hosszúság 770 kilométer.' and 'Az igazgató.'

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
Don Juan.

Opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Mozart Amadé. Szövegét írta da Ponte.
Személyek:
Don Gonzalo Donna Elvira Kaczér
de Ulloa Ney D. Leporello Szendrői
Donna Anna Vasquezné Masetto Hegedűs
Don Ottavio Broulik Zerlina Szoyer
Don Juan Betk

Kedzete 7 óraker

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
A nők barátja.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta ifj. Dumas Sándor Fordította Kürthy Emil.
Személyek:
De Ryons Nádaj Jane de Simrose Márkus
Móntégre Horváthi Leverdetné Szacsavyné
De Simrose Császár Hackendorf Delli
Des Targettes Gyenes Leverdet B. Paulay
De Chantrin Dezső József Faludi
Leverdet Gál Inas Narczisz

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
A berlini „Deutsches Theater” vendégjátéka.

Az élet völgye.
Történelmi vígjáték 4 felvonásban. Írta Dreyer M.
Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
Előszór:

Kínai mézesetek.
Nagy operett 3 felvonásban. Írta George Dance, Fordította Fái J. Béla és Faragó Jenő. Zenéjét szerze Howard Talbot.

Személyek:
Hang-Csao Nyárál Fi-Fi Küry
Zu-Zu Hegyi Mi-Mi Dóry M.
Csipi-Csop Ujváry Florie Balázs
Hi-Lung Solymsi Violet Sárvár.
Sámuel Kovács M. Hatterton Szirmai
Mary Kápolnai Mrs. Brown Láng

Kedzete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
Előszór:

A drótostót.

Nagy operette előjátékka, 2 felvonásban. Írta Leon Viktor. Fordították Rutkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Lohár Ferenc.

Személyek:
Günther Boross Pfefferkorn Sziklai
Mici Kornai Zsuzka Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Ráthonyi

Kedzete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
Egyiptom.

Írta Ráth István.
Kedzete 7 1/2 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Kedd, 1903. április hó 21-én.
Udvari kaland.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Garai Mór.
Kedzete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Ma kedden
másodszor

A szép Galathea

Suppé operettje
Doór Jenny, Kattner Ida, Mariot és Wilhelm
felléptével.

A 7 Cake-Walk

táncosnő, még néhány napig

AGA

a lebegő rejtély

és a többi áprilisi attrakció.

A télikerben reggel 5 óráig Vörös Etiek cigányzenekars hangversenyes.

A hangszerek király- nője az Orgona!

Ily házi orgonát vagy harmoniumot bárki szerezhethet magának 75 forintól feljebb minden árban. Iskolák és dalárdák részére erős nagy hangú európai szerkezet a legajánlatosabb, magán használatra a fényes-esej bevált, amerikai rendszerű, melyek a legfinomabb kivitelben, kellemes, lágy, mindamellett erős hangkijelző fogva az egész zenekedvelő világot megmóditották. Mielőtt valaki harmoniumot vesz, ne mulassza el Reményi Mihály

a magy. kir. zenekademia szállítójától árjegyzéket kérni Budapest, Király-utca 44 c. Az összes hangszerek dus tárháza. Mindennemű hangszerek javítása kezesség mellett. Kitiűnő hurok Cimbalmok 5 évi kezesség mellett. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Országos Orvos Szövetség Sorsjátéka

Az orvosok nyugalomdíj- és segélyező-intézete javára.
Csak egy koronával nyerhető:

Főnyeremény
40.000
kor. ért.

Legnagyobb nyeremény a leg-szerencsésebb esetben
50.000
kor. ért.

Jutalom
10.000
kor. ért.

Mint hogy sorsjegyeinket nagyon keresik, felkérjük mindazokat, akik a **nemes célt** szolgálni és egyszerűságra a **nagy nyeresémenyeségeket** élvezni akarják, hogy megrendeléseikkel **legkésőbb 1. évi május hó 5-éig** forduljanak hozzánk.

Legelőszérűbb megrendelési mód postautalványon:

Központi iroda: Budapest, IV., Váci-utca 17.

CSIZ SORSJEGYEKRE

ES ERTEKPAPIROKRA
LEGMAGASABB PÉNZ KÖLCSÖN
Tetszés szerinti visszafizetésre oltós kamat mellett
SZALAI és Tsa bankháznál
Budapest, Erzsébet-körút 12. Dohány-u. sarok
Elzálogosított sorsjegyeket is kiváltunk és azokra nagyobb kölcsönt adunk.

Legszébb Legjobb Legelőszérűbb PÁP PÁP PÁP

1 szeszélyes vándor ágy	60	1 szeszélyes vándor ágy	60
1 kiváló matrac	10.-	1 szeszélyes matrac	40.-
1 ruha paplan	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-
1 szeszélyes matrac	1.50	1 szeszélyes matrac	40.-

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosan gyáros, szőnyeg, függöny, vater stb. nagy raktár.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kérésre ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések postaián elküldöm, nem kérés árak kifizetés nélkül, vagy a pénz visszafizetéséig.

Az ATHENEUM

irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában

MOST JELENT MEG
BABYLONIA
ÉS BIBLIA.

DELITZSCHA FRIGYES

berlini orientalista tanár és tudós szenzáziosi érdeklődést keltett előadása.

Szerző e művét, mely világszerte rendkívüli érdeklődést keltett, a német császár kívánságára a berlini királyi palotában is előolvasta.

A német kiadásból 45,000 példány fogyott el! Egyedül jogosított magyar kiadás. 49 képpel

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható úgy az ATHENAEUM kiadóhivatalában, mint minden hazai könyvkereskedésben.

Fontos az érdekelteknek tudni, hogy míg egyéb fajta keserűvizzekből egy egész pohárral szükségeltetik, addig hathatos már fél pohár

IGMANDI KESERŰ-VIZ
mint kitiűnő étvágyat hozó, természetes gyomortisztító és hashajtó. Ize nem émelypős sós, hanem könnyen bevehető kellemes keserű. Uvege 60 fillér.
Kapható mindenütt, úgy a forrás-tulajdonosok.
Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.
Raktárak Budapest: EDESKUTY L. és LUX M. cégekknél.

Színházak heti műsora.

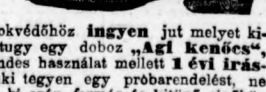
	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Várszínház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	A zsidónő	A bölcső Rogányesok	Remény	Kínai mézesetek	A drótostót
Csütörtök	A szevillai borbély	Monna Vanna	Farsang utólja	Kínai mézesetek	Grant kapitány gyermekei A drótostót
Péntek	Tanháuser	Egyéniség	Élet völgye	Kínai mézesetek	A drótostót
Szombat	Rigoletto	Egyéniség	Éljen az élet	Kínai mézesetek	A drótostót
d. n. Vasárnap este		Halálcs csónak	Mici hercegnő	A falu rossza	A szobalány
		Észak csillaga	Egyéniség	Szegény Henrik	A drótostót

A XX. század feltűnő ujitása.

Az általam fötalált és elismert

AGI sarok-védő,

mely minden cipősarkot megóv az elkopástól, illetve mindig megtartja azt eredeti formában.

Minden nálam vásárolt egy ilyen sarokvédőhöz ingyen jut melyet kívánatra a sarokra erősítünk, szintegy egy doboz „AGI kenőcs”, mely a bőrt a repedéstől megóvja, rendes használat mellett 1 évi írásbeli jótállást vállalok. Mindenki tegyen egy próbarendelést, ne mulassza el a kínálkozó alkalmat, a ki szép, formás és kitiűnő cipőhöz oltcsón akar jutni. Gyár saját házamban.

Cipőárjegyzék, a legújabb divatu ábrákkal kívánatra ingyen és bérmentve. Divatszínegy egy árban, legkeresettebb szürke szarvasbőrök Mértéknek a láb körvonala papírra rajzolva elegendő.

Férfi cipők: Borjúbőr engos v. fűzős, erős kivitel 9.- Borjúbőr betétes, engos v. fűzős 8.- Lakk szalon v. sevrő, engos v. fűzős 4.50 Dombóvár, box, sevrő v. lakk 4.50 Dombóvár vagy szarvasbőr, könnyű, fűzős lábra 4.- Katonabakancs 3.50, hűzli cipő, sima 4.- Fűzőcipő, fekete v. sárga, old. eng 1.50 1000 pár barna lakkbetétes gyermekcipő, 5-12 évig 1.50	Női cipők: Fényes zerge betétes, engos v. fűzős 9.- Erdős zerge- vagy csikóbőrbeli 2.50 Boxbőr, sevrő vagy dombóvár, engos v. fűzős 2.50 Lattig regatta 2.- eng. szarvasbőr 2.50 Fényes zerge gomboscipő 3.40 Szarvasbőr, sárga vagy lakk spangul 1.50 Komótecipő 1.20, vitorlaváson hála-cipő 1.- Lakk kivágott vagy sárga kivágott 1.50
---	--

Nemtetsző árut kicserelek vagy a pénzt visszaadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-körút 6/7. sz.

Minden szó egyzsíros beiktatása... Budapest, kedd

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felelőlegesen csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni.

Apró hirdetések május hó 1-től fogva... Brener nővérek

Rézeda. Bizonytalanság elmutat... Többféle lakások

Balaton-Álmádn. kiadó 4 szoba, előszoba, konyha... Rák-Almásón

Erszékettvárn. ház sürgősen eladó... Borzók

Nevelőnőket. francia, angol, német... Gárdellőn

Elegáns fénykép. elegáns kivitelben... Singer-varrógépek

Waitzner. fényképezési műintézet... Halászokbék

Deutscher Miksa. Andrássy-ut. 38.

Társát. keresek kitűnő szabadalmazott... Kárpitos

Callárok. régi és új, gaz és villanyra... Rákos-Szent

Nyári lakás. Balaton-Álmádn. 3 szoba... Nyári lakás

Három szoba. és konyhából álló lakás... Nyári lakás

Nyári lakás. Vácra. a Duna partján... Nyári lakás

500-1000 ft. bérelni, néhányszor... Nyári lakás

Fischer J. D. Budapesti iroda... Goldberger A. V.

Házvezetőnő. keresek anyának ki gyermeke... Házvezetőnő

Kiadók. a nyári idejére 140 koronát... Maratonváros

70 koronát. az egész nyári idejére... Budakeszi

Budakeszi. Virágvirágok szám... Kisdobozok

Kisdobozok. 3 szoba... Kisdobozok

Privát kúria. iroda: Kerespesi-ut. 75.

Groszman József. Miskolczi út... Haasenstein és Vogler

Érettségiző. keresek anyának ki gyermeke... Érettségiző

Érettségiző. keresek anyának ki gyermeke... Érettségiző

Érettségiző. keresek anyának ki gyermeke... Érettségiző

Érettségiző. keresek anyának ki gyermeke... Érettségiző

Érettségiző. keresek anyának ki gyermeke... Érettségiző

Érettségiző. keresek anyának ki gyermeke... Érettségiző

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Hammermann Mór. Károlyi út... Kernerberg Rozália

Magyarországi Kereskesi-ut 23. sz. alá helyezük át. Kereskesi-ut 23. sz. alá helyezük át.